

DANISH JOURNAL OF NURSING

Sygeplejersken

“
**HJERTE-
AFDELINGER
LÆRER AF
HINANDEN**

Faglig inspiration
mellem Aarhus og
København

SELVSTYRENDE TEAMS

”SAMARBEJDE PÅ TVÆRS ER AFGØRENDE”

Sygeplejerskerne **Lea Suhr Reckeweg** og **Michelle Greger Birkholm** (th.) er fagligt stolte. I Kerteminde Kommune er de en del af et selvstyrende team, der rummer flere faggrupper og sikrer kontinuitet i mødet med borgerne. Den nye måde at organisere ældre- og hjemmesygeplejen på bliver testet i mange kommuner. De første erfaringer er positive, melder eksperter og sygeplejersker.

NovoPen® 6) NovoPen Echo® Plus)

SMARTE INSULINPENNE

Nu viser data vej

... til mere nøjagtig behandling

Nu er der godt nyt på vej til dine patienter med insulinbehandlet diabetes. De nye smarte flergangspenne, NovoPen® 6 og NovoPen Echo® Plus, gemmer nemlig alle data om patienternes insulininjektioner, så de let kan deles digitalt med patientapps og klinikersystemer. Det giver et mere nøjagtigt billede af, hvordan patienternes injektionsadfærd påvirker blodsukkeret. Og det baner vejen for en mere individuel behandling, hvor du kan træffe beslutninger på basis af præcise injektionsdata.

Bliv klogere på den forskel vores nye flergangspenne kan gøre for dine patienter og dig. Scan QR-koden med din mobil eller læs mere på pro.novonordisk.dk/smartpen

Novo Nordisk Denmark A/S
Ørestads Boulevard 108, 6. sal
2300 København S
www.novonordisk.dk
Kundeservice tlf.: 80 200 240

Organisering og faglige kompetencer skal gå hånd-i-hånd

 Mange kommuner indfører selvstyrende teams i ældreplejen. Og de første, spæde erfaringer tyder på, at målene om at styrke trivslen og et bedre arbejdsmiljø indfries. Det er for tidligt at vurdere, om selvstyrende teams også reducerer sygefraværet. I dette nummer af Sygeplejersken kan du læse mere om de første erfaringer med selvstyrende teams i kommunerne.

I en række kommuner opsamles nu også værdifulde erfaringer med det første kuld af 40 sygeplejersker fra sommeren 2021 med en overbygning i avanceret klinisk sygepleje – i daglig tale APN-sygeplejersker (Advanced Practise Nursing).

APN-sygeplejerskerne har allerede vist deres værd, ikke mindst ift. borgere med mere komplekse, somatiske sygdomsbilleder samt psykiatriske eller sociale udfordringer. Som sygeplejechef Helen Kæstel i Aalborg Kommune siger det i en artikel inde i bladet: "Ud fra det, jeg har set indtil nu, kan jeg ganske enkelt sige, at APN-sygeplejerskerne redder liv."

APN-sygeplejerskernes større viden om kliniske udredninger, diagnosticering og behandling af de mest komplekse borgere er centrale kompetencer til at sikre gode patientforløb i det nære sundhedsvæsen. Disse kompetencer skal være med til at indfri regeringens ønsker til en sundhedsreform.

De opsamlede erfaringer skal sammenholdes med forskningen på området. Sundhedsstyrelsens nye forskningsstrategi for det primære sundhedsvæsen er et kærkomment udspil, der bl.a. understreger behovet for at opbygge forskningskapacitet i kommunerne.

Grete Christensen

Grete Christensen,
formand

I APRIL HAR DANSK SYGEPLEJERÅD VÆRET I MEDIERNE MED BL.A. DISSE EMNER

B.T.

"Lyt til sygeplejerskerne. De har hele tiden været tydelige på, at det er bedre løn og arbejdsvilkår, som arbejdsgiverne skal sætte ind med, hvis de vil rekruttere og fastholde sygeplejerskerne."

GRETE CHRISTENSEN

formand i Dansk Sygeplejeråd, om at målet om 1.000 flere sygeplejersker ikke er nået

a4 Medier

"Kritikere har været ude at sige, at hvis vi hos Dansk Sygeplejeråd ikke havde så travlt med at tale faget ned, så stod vi måske ikke med dette problem. Men vi taler ikke sygeplejefaget ned. Vi påpeger de problemer, vi ser. Eksempelvis at vi ikke har ligeløn."

DORTHE BOE DANBJØRG

næstformand i Dansk Sygeplejeråd, om at færre søger ind på uddannelsen

DR P4 København

"Når der er flere patienter, end der er sygeplejersker ansat til at passe dem, så betyder det jo, at man skal arbejde meget hurtigt, og risikoen for fejl stiger."

KRISTINA ROBINS

kredsformand i DSR Kreds Hovedstaden, om overbelægninger

Ansvh. chefredaktør
MORTEN JAKOBSEN
mja@dsr.dk
Telefon: 4695 4110

Redaktionschef
JAKOB LUNDSTEEN
jlu@dsr.dk
Telefon: 4695 4180

Redaktionssekretær
LOTTE HAVEMANN
lha@dsr.dk
Telefon: 4695 4179

Redaktionssekretær
HENRIK BOESEN
hbo@dsr.dk
Telefon: 4695 4189

Fagredaktør
MAJ SIERCKE
msi@dsr.dk
Telefon: 4695 4116

Art Director
MATHIAS N JUSTESEN
mnj@dsr.dk
Telefon: 4695 4280

Journalist
CHRISTINA SOMMER
cso@dsr.dk
Telefon: 4695 4264

Journalist
ANNE WITTHØFFT
awi@dsr.dk
Telefon: 4695 4108

Journalist
KRISTINE JUL ANDERSEN
kja@dsr.dk
Telefon: 4695 4278

Grafiker
MARIA FRIMANN STORM
mfs@dsr.dk
Telefon: 4695 4281

Art Director
SASJA HERMANSEN
sh@dsr.dk
Telefon: 4695 4117

Art Director
HANNE GRØNLUND
hgr@dsr.dk
Telefon: 4695 4106

Næste nummer af Sygeplejersken udsendes
23. - 26. maj 2022

Hvis Sygeplejersken udebliver
Log ind på dsr.dk → Menu → Sygeplejersken → Kontakt
→ Har du ikke modtaget Sygeplejersken?
Udfyld og send blanketten, og bladet bliver eftersendt.

Distribueret oplag
Perioden 2020-21 78.501 ekpl.
Medlem af Danske Medier

Årsabonnement
(pr. januar 2021) 975,00 kr. + moms

Løssalg
79,00 kr. + moms.
Kontakt Media-Partners på
abonnement@media-partners.dk

Ændring af medlemsoplysninger
Kontakt Medlemsregisteret, Telefon: 3315 1555,
medlemsregisteret@dsr.dk

Tryk: Stibo

Annoncer: Media-Partners, Det Gl. Mejeri, Alhøjvej 2,
Stilling, 8660 Skanderborg, Telefon: 2967 1436

Stillingsannoncer: stillinger@media-partners.dk
Tekstideannoncer: annoncer@media-partners.dk

Manuskriptvejledning, udgivelsesplan m.m:
www.dsr.dk → Menu → Sygeplejersken → Om Sygeplejersken

Ophavsret: Enhver anvendelse af hele eller dele af artikler, fotos
og illustrationer fra Sygeplejersken, såvel papirudgaven som den
elektroniske udgave, er kun tilladt med skriftligt samtykke fra redak-
tionen eller forfatteren/fotografen/illustratoren jf. lov om ophavsret.

Ansvar: Dansk Sygeplejeråd har intet ansvar for produkter og ydel-
ser, som omtales i Sygeplejerskens annoncer eller indstik. Redak-
tionen påtager sig intet ansvar for materialer, der indsendes uop-
fordret. Holdninger, der tilkendes i artikler og andre indlæg,
udtrykker ikke nødvendigvis Dansk Sygeplejeråds synspunkter.

Forsidefoto: Heidi Lundsgaard

Udgiver: Dansk Sygeplejeråd, Sankt Annæ Plads 30,
1250 København K, telefon: 3315 1555, redaktionen@dsr.dk,
www.sygeplejersken.dk ISSN 0106-8350

Fagforening med
fag og overenskomst

TV-NR 5041 0004

TEMA

SELVSTYRING

Det syder med selvstyrende teams eller forberedelserne til dem over hele landet. Nøgleordet er tværfaglighed for at planlægge indsatsen i ældreplejen bedst muligt efter borgernes behov. De første erfaringer kan høstes nu, og meldingerne fra både eksperter og sygeplejersker er positive.

LÆS SIDE **20**

- 22 TEAMS OG TVÆRFAGLIGHED VISER VEJ**
- 24 TILRETTELÆGGER EFTER BORGERENS BEHOV**
- 26 I RINGSTED FALDER ALLE BRIKKERNE PÅ PLADS ...**
- 28 SELVSTYRENDE TEAMS BOBLER FREM. SE DANMARKSKORTET**
- 30 IKAST-BRANDES ANDET FORSØG**
- 32 SIKRER TVÆRFAGLIG OVERSKUELIGHED**
- 33 NÆSTFORMAND DORTHE BOE DANBJØRG: "VI FØLGER DET TÆT"**

Skiftedag

VI KAN ALLE LÆRE AF HISTORIEN

Hun havde aldrig troet, at hun skulle arbejde på et museum. Men på Dansk Sygeplejehistorisk Museum kan **Heidi Stentoft** både bruge sin akademiske uddannelse og sin erfaring med at undervise.

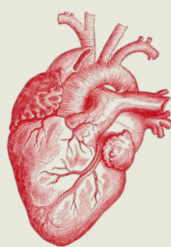
SIDE 66

FLEST FØDES EKSTREMT FOR TIDLIGT OM EFTERÅRET

Nyt studie viser, at 25 pct. flere fødes ekstremt for tidligt om efteråret.

Stine Gianelli og hendes datter født i uge 24+4 fik uvurderlig hjælp af sygeplejerskerne.

SIDE 42

HJERTEAFDELINGER LÆRER AF HINANDEN

Faglig inspiration om nyopererede hjertepatienter. Intensivsygeplejerske **Ditte Willerslev** fra AUH tog på 14 dages studiepraktik på Rigshospitalets afdeling 4141. Siden gik turen den modsatte vej. Se hvad de lærte af hinanden.

SIDE 36

APN-SYGEPLEJERSKER REDDER LIV

De første 40 APN-sygeplejersker er ved at finde deres plads. En tredjedel i kommuner og to tredjedele på hospitaler. Deres særlige kompetencer redder komplekse borgeres liv.

SIDE 50

HØRT! SKRIV POSITIVT OM SYGEPLEJEN

Hvorfor vil ingen trykke positive historier om sygeplejen, spørger seks ledende over-sygeplejersker i et debatindlæg. En af dem, **Mette Misfeldt**, mener, at gode historier vil løfte løn, arbejdsvilkår og stolthed.

SIDE

17

OVERTRÅDTE ARBEJDS-TIDSREGLER KOSTER

Dom i Arbejdsretten pålægger Rigshospitalet at betale en bod på **250.000 kroner** til Dansk Sygeplejeråd for brud på arbejdstidsreglerne.

SIDE 8

TRYG MEDICIN-HÅNDTERING

Omkring 300 studerende på 2. semester har været igennem et nyt forløb hos Region Hovedstadens Enhed for Klinisk Træning. Sygeplejersken har fulgt **Mie Thalsø** og **Lærke Jo Ølholms** kliniske læringsforløb.

SIDE 38

SKECHERS®

ArchFit®

SVANGSTØTTE CERTIFICERET AF FODTERAPEUTER

**ULTIMATIV
KOMFORT**

FUNKTIONER OG FORDELE

- SVANGSTØTTE
- INDERSÅL UDVIKLET PÅ BAGGRUND AF 20 ÅRS DATA
- TÅLER MASKINVASK

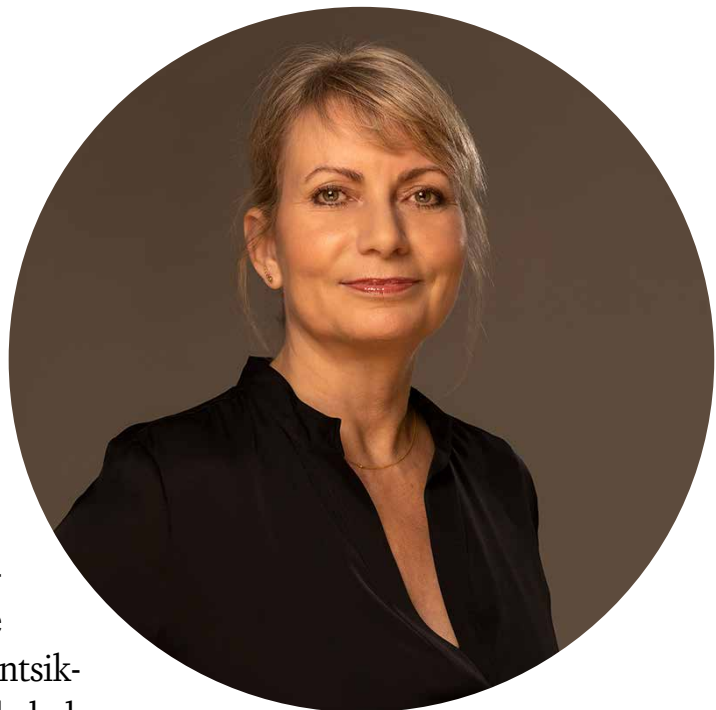
*UDVALGTE MODELLER

**BROOKE
BURKE**

Styrelsen for Patientsikkerhed:

PÅ TIDE MED SELVSTÆNDIGT VIRKSOMHEDS-OMRÅDE

Et selvstændigt virksomhedsområde til sygeplejersker er en naturlig udvikling og på høje tid, lyder det fra direktør i Styrelsen for Patientsikkerhed. Det vil fjerne nogle unødvendige flaskehalse og give smidigere behandling og kortere ventetid.

Tekst **MAI BRANDI LUDVIGSEN**

Som en del af regeringens udspil til en sundhedsreform er der lagt op til et selvstændigt virksomhedsområde til sygeplejersker. Det betyder bl.a., at sygeplejersker skal kunne tage blodprøver, vaccinere, give i.v.-væske og sy mindre sår uden at skulle spørge en læge først.

Et forslag som møder opbakning fra Anette Lykke Petri, direktør i Styrelsen for Patientsikkerhed:

”Jeg synes, at det er en god idé, det er en helt naturlig udvikling og på høje tid. Nogle sygeplejersker er i forvejen specialiseret inden for et bestemt område, og generelt udvikler fagområderne sig hele tiden, ligesom opgaveporteføljerne rykker sig,” siger hun og tilføjer:

”Der er sket en kolossal udvikling inden for sygeplejerskefaget, siden loven blev vedtaget. Derfor giver det god mening. Men det er naturligvis med patientsikkerheden for øje. I det daglige kliniske arbejde på hospitalerne tilkaldes dygtige anæstesisygeplejersker jo allerede, når læger eksempelvis ikke kan finde en åre hos patienter i kemoterapi.”

Hvilken betydning vil et selvstændigt virksomhedsområde få for sundhedsvæsenet og patienterne?

”Patienterne vil opleve en mere smidig behandling, kortere ventetid og færre aktører indblandet i deres behandlingsforløb. Det vil give lægerne mere tid til andre opgaver, og sygeplejerskerne vil få en større fleksibilitet i deres daglige arbejde. Det vil altså fjerne nogle af de unødvendige flaskehalse,” siger Anette Lykke Petri.

Fuld tillid til sygeplejerskerne

Hvad vurderer du, at det vil betyde for patientsikkerheden?

”Sygeplejerskerne skal selvfølgelig oplæres, og de skal fortsat leve op til autorisationsloven og udvise omhu og samvittighedsfuldhed, men jeg har fuld tillid til, at de kan løfte opgaven.”

I forbindelse med regeringens fremlæggelse af en sundhedsreform har Lægeforeningen været ude at kritisere forslaget om et selvstændigt virksomhedsområde til sygeplejersker. De peger bl.a. på, at patienterne risikerer, at sygeplejersker tager unødvendige blodprøver, som de i

øvrigt ikke har forudsætningerne for at tage stilling til resultaterne af.

Nødvendigt med lovændring

Lægeforeningen har også peget på, at der allerede er vide rammer for, hvilke opgaver sygeplejersker kan varetage på en læges ansvar. Derfor bør regeringen i stedet se på, hvordan de eksisterende rammer kan forenkles og gøres mere gennemsigtige, lyder det fra Lægeforeningen.

Hvorfor er det nødvendigt med en lovændring?

”Det er nødvendigt, fordi det lige pt. fremgår af autorisationsloven, at opgaverne er lægeforbeholdte. Denne behandlingsret har i vidt omfang været delegeret til sygeplejerskerne, men hvis sygeplejerskerne selv tillægges denne ret, vil de fremover selvstændigt kunne udføre disse opgaver. Uden at der altid først skal en læge ind over,” siger Anette Lykke Petri.

Sygeplejersker i Sverige, England, Holland, New Zealand, Canada og USA har et selvstændigt virksomhedsområde. Omfanget varierer typisk afhængigt af deres specialisering, efteruddannelse og ansættelse.

Finske sygeplejersker i strejke. Foto Markku Ulander/Lehtikuva/Ritzau Scanpix

Finske sygeplejersker truer med masseopsigelser

Fase to af en stort anlagt sygeplejerskestrejke i Finland er afblæst. I stedet barsler sygeplejerskerne nu med kollektive opsigelser.

Tekst **HELLE KOBBERUP LINDBERG**

I Finland har sygeplejerskerne aflyst næste fase af deres strejke og planlægger nu at sige op i samlet flok. Sådan lyder meldingen fra de to sygeplejerskeforbund SuPer og Tehy.

Fra den 1. til den 15. april strejkede ca. 25.000 finske sygeplejerske for bedre løn og arbejdsvilkår. Tehy og SuPer havde desuden varslet en 14-dages strejke for yderligere 40.000 medarbejdere fra midten af april.

Et muligt lovindgreb fra den finske regering har dog fået sygeplejerskerne til at skifte kurs. Lovindgrebet vil forpligte sygeplejersker i Finland til at udføre deres opgaver ”i de tilfælde hvor patienternes liv eller sundhed er i fare”.

Formand for Tehy, Millariikka Rytönen, kalder lovforslaget for ”en lov om tvangsarbejde”. Derfor er strejken nu afblæst til fordel for masseopsigelser. Indtil videre vil SuPer og Tehy dog ikke røbe detaljer for aktionen.

I Finland er det for nogle sygeplejersker lovligt at sige op i flok. Sidste gang, det skete, var i 2007, hvor 12.000 sygeplejersker truede med at indlevere deres opsigelser.

MEDHOLD I ARBEJDSRETTE

Arbejdstidsreglerne blev brudt

Arbejdsretten afgjorde den 7. april, at Rigshospitalet i Region Hovedstaden skal betale en bod på 250.000 kr. til Dansk Sygeplejeråd for brud på arbejdstidsreglerne. ”En vigtig og principiel afgørelse,” siger formand Grete Christensen.

Tekst: **LOTTE DAHLMANN**

Arbejdsretten har sat punktum i en årelang sag mellem Dansk Sygeplejeråd og Regionernes Lønnings- og Takstnævn om brud på arbejdstidsreglerne på Rigshospitalet.

Sagen begyndte i 2016, da Sundhedsplatformen blev rullet ud på Rigshospitalet. Udrulningen foregik sideløbende med den daglige drift og krævede omfattende undervisning på kort tid i det helt nye system.

Mange sygeplejerskers vagter blev omlagt, forkortet eller forlænget, hviletid blev begrænset og fridage inddraget, hvilket medførte, at reglerne i arbejdstidsaftalen blev brudt.

Arbejdsgiver har tidligere erkendt, at arbejdstidsreglerne ikke blev overholdt, og Arbejdsretten skulle derfor alene tage stilling til spørgsmålet om bod. Ifølge afgørelsen skal arbejdsgiver betale Dansk Sygeplejeråd en bod på 250.000 kr.

Formand for Dansk Sygeplejeråd, Grete Christensen, er meget tilfreds med afgørelsen. Hun kalder sagen principiel, da den handler om brud på de generelle regler for alle hospitaler, der skal værne sygeplejerskernes fritid, såsom hviletid og fridøgn.

”Sagen viser også, hvilke resultater vi i DSR kan opnå med vores medlemmer, når vi bruger vores samlede styrke fra tillidsrepræsentant til Fagbevægelsens Hovedorganisation og holder fast i medlemmernes rettigheder efter arbejdstidsaftalen,” siger hun.

RETTELSE

Lene Dam Olesen, konstitueret oversygeplejerske i Covid Test og Vaccination, Hospitalsenheden Midt, blev ved en fejl på navnesiden i *Sygeplejersken* nr. 3/2022 angivet som ansat på Hospitalsenhed Vest. Redaktionen beklager fejlen.

211

Så få ekstra sygeplejersker ud af regeringens ønskede 1.000 er blevet ansat på hospitalerne. Det viser tal fra Sundhedsdatastyrelsen over indsatsen om at ansætte 1.000 flere sygeplejersker på landets sygehuse med udgangen af 2021 sammenlignet med den tilsvarende periode i 2019.

Landets regioner nåede dermed ikke i mål med at opfylde regeringens målsætning, selvom der fulgte ressourcer med til opgaven. Og det er dybt problematisk, mener Dansk Sygeplejeråds formand Grete Christensen. Lyt til sygeplejerskerne, som hele tiden har efterlyst bedre løn og arbejdsvilkår, opfordrer hun. Med en bevilling på 300 mio. kr. i 2020 og 600 mio. kr. i de efterfølgende år fik regionerne til opgave af regeringen at ansætte 1.000 flere sygeplejersker for at vende en udvikling med stigende arbejdspress.

Dansk Sygeplejeråd har den 26. april lanceret 12 anbefalinger til at sikre nok sygeplejersker til fremtidens sundhedsvæsen. De er sendt til ansvarlige politikere på Christiansborg, arbejdsgiverne i Danske Regioner og KL.

Kriminalisering af fejl vækker bekymring

Tidligere intensivsygeplejerske RaDonna Vaught, Tennessee, USA, står til seks års fængsel som straf for at have fejlmediceret en 75-årig patient, som døde pga. fejlen.

Præsident for den internationale sygeplejerskeorganisation ICN, Dr. Pamela Cipriano, er bekymret over udsigten til strafforfølgelse af sygeplejersken: "Kriminalisering af fru Vaughts fejltagelse vækker alvorlige bekymringer og kan slette mange års fremskridt for at forbedre patientsikkerheden. ICN har arbejdet tæt sammen med Verdenssundhedsorganisationen WHO om at udvikle den nuværende, globale handlingsplan for patientsikkerhed. Den anerkender, at en sikker organisation er en, hvor der er en kultur med åbenhed og gennemsigtighed, der ikke bebrejder," siger hun i en kommentar.

(hbo)

Teater

Teaterforestilling hylder sygeplejersker

Hvem skal tage sig af os, når vi bliver ældre og får brug for pleje, og når vi som samfund bliver ved med at skære ned på midler og støtte til sygeplejerskerne, så de brænder ud? Det spørgsmål har fået kompagniet Out of Balanz til at lave den nye tragikomiske teaterforestilling Hr. X. Forestillingen er bl.a. inspireret af samtaler med sygeplejersker og et interview med en anonym kommunal sygeplejerske, som har fortalt om en hverdag med for mange patienter, stress og udbrændthed. Folkene bag fortæller i en pressemeddelelse, at de med Hr. X vil hylde de kommunale sygeplejersker og sætte fokus på deres arbejde og arbejdsvilkår.

Hr. X spiller på Teater FÅR302, Toldbodgade 6-8 i København fra lørdag den 21. maj og 14 dage frem. Billetter købes på teaterbilletter.dk

Foto JAN VESELA

NYE TITLER TIL LEDENDE SYGEPLEJERSKER

Ledende oversygeplejersker får fremover titel af chefsygeplejerske, og afdelingssygeplejersker får titlen oversygeplejerske.

Tekst MAI BRANDI LUDVIGSEN

Efter måneders drøftelser er det lykkedes at lande en aftale om nye titler for sygeplejefaglige ledere på sygehusene.

Dermed vil der fremover være ligestilling i ledelsen mellem de sygeplejefaglige og lægefaglige ledere.

Aftalen betyder, at på afdelinger hvor den ledende overlæge får titel af cheflæge, vil den sygeplejefaglige leder få titlen chefsygeplejerske. For afdelingssygeplejersker ændres titlen, så de i fremtiden får titel af oversygeplejerske.

Irene Hesselberg, der er formand for Lederforeningen i Dansk Sygeplejeråd, er glad for den nye aftale.

”Vi er rigtig glade for, at der nu bliver klarhed i titlerne mellem de ledere, som skal samarbejde i dagligdagen, og at det

dermed også signaleres tydeligt, at der er en ligeværdig ledelse. Det gode samarbejde mellem ledende læge og ledende sygeplejerske er ultravigtigt for, at vi har et godt og velfungerende sundhedsvæsen.”

Aftale medførte mismatch

De nye titler ændrer ikke ved den nuværende ligeværdige ledelses- og ansvarsfordeling mellem de lægefaglige og sygeplejefaglige ledere.

Baggrunden er en aftale, som Foreningen Af Speciallæger indgik med Danske Regioner i forbindelse med OK21. Den betyder, at de ledende overlæger fremover får titlen cheflæge, og de specialeansvarlige overlæger får titlen ledende overlæge.

Aftalen medførte et mismatch mellem

titlerne for ledende læger og sygeplejersker og har skabt signalforvirring ift. den ligeværdige og delte ledelse.

Løbende implementering

De nye titler vil påvirke op mod 1.700 ledende sygeplejersker i det regionale sundhedsvæsen. Ændringerne af titler sker i takt med, at de ledende lægers ledelsesstruktur og titler ændres. Også de ledende radiografer ændrer titler som følge af aftalen.

På arbejdspladser, der ikke følger en traditionel organisationsstruktur, skal titlerne for de sygeplejefaglige ledere aftales lokalt ud fra princippet om paritet mellem titlerne for den sygeplejefaglige og den lægefaglige leder på samme niveau.

Hjælp til ukrainske børn ramt af kræft

Bogen om Kemo-manden Kasper er nyoversat til ukrainsk og bliver distribueret til kræft-ramte, ukrainske børn.

Tekst HENRIK BOESEN

Blandt ukrainske børn flygtet fra krigen til Danmark er der nogle, som er ramt af kræft, og som derfor kræver behandling.

Her kan bogen om Kemo-manden Kasper bidrage til at forklare børnene, hvad der skal ske som led i behandlingen, for bogen er netop blevet oversat til ukrainsk.

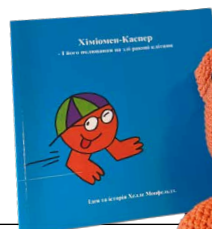
Det er den danske forening Familier med kræftramte børn (FMKB), som har fået oversat den 30 år gamle bog, der er skrevet af forfatteren Helle Motzfeldt.

”Som repræsentant for de kræftramte, danske familier glæder det mig,

Ukrainske børn ramt af kræft kan få viden om behandlingen gennem den nyoversatte bog om Kemo-manden Kasper. Pressefoto

at vi i Danmark kan hjælpe de ukrainske børn, på trods af den ulykkelige situation vi selv står i som forældre til et kræftramt barn,” siger formanden for FMKB, Tommy Brøgger.

Via det internationale netværk Childhood Cancer International er bogen gennem årene blevet oversat til engelsk og norsk, og bogen er også på vej til Spanien, Holland og Polen.

KLAR TIL KONGRES

Demokratiets kerne i Dansk Sygeplejeråd, kongressen, løber af stabelen fra den 17. til den 20. maj. Men dagen inden den ordinære kongres begynder, får den faglige inspiration et boost under overskriften 'Fremtidens Sundhedsvæsen'. Her hjælper programleder i Dansk Design Center, Sara Gry Striegler, med at sætte fokus på fire scenarier: Det meste for de fleste, Det sunde menneske, Forebyggelsesministeriet og Sundhedsbasar.

Temaerne på den ordinære kongres er:

1. Bedre løn til sygeplejersker
2. Sygeplejefaglige ambitioner for sundhedsvæsenet

3. Et større, stærkere og mere handlekraftigt fællesskab
4. Styrket faglighed og profession

Der kommer omkring 400 deltagere fordelt på 150 delegerede samt 250 medlemmer, der har tilmeldt sig som gæster.

Læs mere om programmet for den ordinære kongres på dsr.dk/om-dsr/kongres-2022

Kongres 2022

Manglen på sygeplejersker øges

Inden coronapandemien hærgede, stod omkring 11.000 stillinger inden for sundhedsplejen ubesatte hen i alpelandet Schweiz. Og siden er antallet af ubesatte stillinger steget. Ved udgangen af 4. kvartal 2021 var antallet af ubesatte stillinger øget med 1.300 til 12.300.

En folkeafstemning i november sidste år pålagde den schweiziske regering straks og markant at forbedre forholdene for ansatte inden for sundhedsvæsenet.

"Det er nødvendigt," siger direktøren i det schweiziske forbund for sygeplejersker, SBK-ASI, Yvonne Ribi, og fastslår: "Vi har ikke råd til at miste mere plejepersonale."

Kilde: www.sbk.ch
(hbo)

Dokumentar

Hele Danmarks Rigshospital

Det er svært ikke at blive fascineret, imponeret eller rørt, når man følger i hælene på læger og sygeplejersker i DR's dokumentarserie 'Med livet i hænderne', som udspiller sig på Danmarks mest specialiserede hospital, Rigshospitalet.

Over seks afsnit kommer man tæt på nogle af dem, der dagligt får den store maskine med 12.000 ansatte til at fungere. Udover læger og sygeplejersker er det bl.a. portøren, præsten og musikerne fra Musikberiget.

Man er med, når neurokirurgen med den nyeste teknologi borer et laserkateter ind i hjernen på en 6-årig pige for at bremse epileptiske anfald. Og man er med, når den nyuddannede sygeplejerske Julie Øster fra Hjertemedicinsk afdeling taler med en ældre herre om den sorg, der følger med, når sygdom tvinger livet i en anden retning.

'Med livet i hænderne' kan streames på dr.dk/drtv

Her ses sygeplejerske Julie Øster, Rigshospitalets hjertemedicinsk afdeling, i et klip fra serien.

Nye retningslinjer for kateterisation og smerter hos børn

To nye retningslinjer har set dagens lys.

For det første har Center for Kliniske Retningslinjer udgivet en klinisk retningslinje for kateterisation ved urinretention i det postoperative indlæggelsesforløb hos voksne ortopædkirurgiske patienter.

Retningslinjen har til formål at minimere risikoen for postoperative komplikationer og unødvendige gener hos kirurgiske patienter. Retningslinjen er forfattet af klinisk sygeplejespecialist, cand.scient.san., Anne-Louise Degn Wivelsted, udviklingssygeplejerske, SD, MHH, Mette From og leder af Forskningsenheden, Center for Planlagt Kirurgi, Regionshospitalet Silkeborg, cand.cur., Karen Schmøkel.

Proceduresmerter hos børn

Den anden handler om smerter hos børn. Børn på hospital bliver underbehandlet for så vidt angår smerter, og børn nævner proceduresmerter som det mest smertefulde. I mangel på relevante tiltag foregår der ufrivillig fastholdelse af børn.

Formålet med denne første nationale vejledning på

området er at give kvalificeret personale, som arbejder med børn (0-18 år) i almen praksis, på skadestuer og på hospitalsafdelingerne viden, færdigheder og i sidste ende også en holdning, der sikrer, at barnets procedurerelaterede smerte og angst bliver behandlet kompetent.

Denne kliniske vejledning er udviklet af sundhedsfaglige eksperter fra flere specialer og landsdele i Danmark. Den er desuden godkendt af de specialespecifikke selskaber: Fagligt Selskab for sygeplejersker der arbejder med Børn og Unge, Fagligt Selskab for Anæstesi-, Intensiv- og Opvåkningssygepleje samt Fagligt Selskab for Akutsygepleje, Dansk Selskab for Almen Medicin, Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin, Dansk Selskab for Akut Medicin og Dansk Selskab for Ortopædkirurgi.

Læs mere

www.efkr.dk > skriv 'Kateterisation' i søgefeltet

www.rigshospitalet.dk > skriv 'Analgesi og sedation' i søgefeltet > National vejledning i analgesi og sedation til akutte procedurer hos børn

Fag&Forskning

Mere nyt fra Fag&Forskning
Du kan finde flere nyheder på dsr.dk/fagogforskning. Tjek os løbende på mobilen, eller få en daglig nyhedsopdatering direkte i din mailboks.

Interaktivt spil afleder de mindste børn fra smerter

Et behov på afdelingen for Børn og Unge, Aarhus Universitetshospital, for afledning af børn i alderen 0-4 år ved smertefulde procedurer førte til gennemførelsen af et innovationsprojekt. Det resulterede i skabelsen af to interaktive spil med titlen 'Min hospitalsven Hjulle'. Registrering af børnenes smerter viser, at spillene hjælper børnene.

Hjulle er nu en del af afdelingens tilbud i mestringskassen til de yngste børn. Målet er, at Hjulle fremover skal hjælpe børn på mange andre børne- og ungeafdelinger i Danmark.

(hbo)

Læs artiklen 'Interaktivt spil afleder de mindste børn fra smerter' i Fag&Forskning nr. 1/2022.

PSYKIATRI TIL DEBAT

Mental sundhed hos børn og unge og bedre tilbud til mennesker med dobbeltdiagnoser. De ønsker stod højt på listen, da sygeplejersker diskuterede fremtidens psykiatri på et medlemsmøde i marts.

Tekst ANNE WITTHØFFT

At det var en torsdag aften, som endda var særlig solrig for marts måned, afholdt ikke flere end 100 sygeplejersker fra at deltage i et virtuelt medlemsmøde om psykiatrien, arrangeret af Dansk Sygeplejeråd.

Medlemsmødet var foranlediget af den faglige rapport, der blev udgivet i januar i år, og som kommer til at danne grundlaget for regeringens kommende 10-års plan for psykiatrien.

Dansk Sygeplejeråd ønskede at høre og diskutere de udfordringer og løsninger, som sygeplejerskerne oplever i hverdagen og havde derfor inviteret sygeplejersker ikke blot fra psykiatrien, men også bl.a. de kommunale sygeplejersker og sundhedsplejersker, som møder de mennesker, der har brug for hjælp til psykiske lidelser.

Gode takter

”Vi synes, der er nogle rigtig gode takter i den faglige rapport,” sagde 2.-næstformand i Dansk Sygeplejeråd, Dorthe Boe Danbjørg.

”Men det er afgørende, at der følger penge med.”

Det gav flere sygeplejersker hende ret i. Bl.a. Tanja Due Krogh Madsen, formand for Fagligt Selskab for Psykiatrisygeplejersker. Hun sagde:

”Psykiatriplanen får først værdi, når der er finansiering bag. Psykiatrien kan ikke fikses inden for de rammer, der er.”

En digital afstemning blandt mødedeltagerne på 10 udvalgte emner, viste, at især ønsket om at forbedre mental sundhed hos børn og unge, afstigmatisering af psykiske lidelser samt bedre muligheder til mennesker med både misbrug og psykiske lidelser, var i højsædet.

Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker og Dansk Sygeplejeråd har sammen udarbejdet en række anbefalinger til psykiatriplanen. De er bl.a. rettet mod forebyggelse, specialuddannelse, sammenhæng og forskning og kan læses på dsr.dk

Fag&Forskning

Mere nyt fra Fag&Forskning
Du kan finde flere nyheder på dsr.dk/fagogforskning. Tjek os løbende på mobilen, eller få en daglig nyhedsopdatering direkte i din mailboks.

Mindst ét tryksår hos hver tredje patient

19 danske intensivafsnit deltog i 2018 i et internationalt endagsstudie om forekomst af tryksår hos intensivpatienter. Af de 149 indlagte danske intensivpatienter havde knap hver tredje (44 i alt) mindst ét tryksår på tidspunktet for undersøgelsen. Der blev registreret i alt 61 tryksår, hvoraf 43 var opstået på intensiv-

afdelingen. 25 af de 61 tryksår var placeret i sakralregionen.

(hbo)

Læs artiklen 'Studie af forekomst af tryksår på danske intensivafdelinger' i Fag&Forskning nr. 1/2022.

Økonomisk hæder til 108 erfarne sygeplejersker

Sygeplejersker fra hele landet var sammen med deres familier inviteret til sammenkomst i Industriens Hus i København for hver især at modtage legatet på kr. 10.000 kr., hvorefter legatformuen var tømt og legatet nedlagt.

For 100 år siden oprettede kendt industrimand legat til minde om sin datter, som døde ung af sygdom. Før påske blev legatet uddelt for sidste gang.

Tekst **HENRIK BOESEN** · Foto **NIKOLAI LINARES**

108 erfarne sygeplejersker fra hele landet blev før påske hver beriget med 10.000 kr. Pengene stammer fra Grethe Foss' legat for sygeplejersker. Med uddelingen blev legatformuen tømt – og legatet dermed uddelt for sidste gang.

Oprettet på trist baggrund

Legatet blev for 100 år siden indstiftet på en trist baggrund af en af landets førende industrimænd, ingeniøren, diplomaten og politiker Alexander Foss (1858-1925). Som erhvervsmand og politiker havde han succes, men skæbnen var hård ved ham.

Selv blev han ramt af en hjerneblødning, hans datter Grethe døde af sygdom som 13-årig, og han mistede sin kone kort efter datterens død.

Han var dybt taknemmelig over skiftende sygeplejerskers indsats for familien i forbindelse med hændelserne, og med oprettelsen af et legat ville han takke og hjælpe aldrende sygeplejersker, som ofte ikke havde en pension at leve af.

Formuen spist

Legatformuen udgjorde ved oprettelsen, hvad der i dag ville svare til ca. 3

mio. kr. Men i erkendelse af at diverse omkostninger til administration af legatet efterhånden havde spist formuen, besluttede legatbestyrelsen at nedlægge legatet på 100-årsdagen for dets oprettelse og udbetale restbeløbet. Det rakte til 10.000 kr. til hver af i alt 108 sygeplejersker.

Nedlæggelsen af legatet blev markeret før påske ved en festlighed i Industriens Hus på Rådhuspladsen i København, hvortil legatmodtagere, ledsaget af familiemedlemmer, og kolleger var inviteret.

Pengepuljer afventer ansøgere

To pengepuljer er i øjeblikket åbne for ansøgninger til gavn for sundhedsfaglige formål.

Danmarks Frie Forskningsfond har afsat 130 mio. kr. til forskning, der skal styrke patientnær klinisk og uafhængig forskning. Der tænkes især på ansøgninger til uafhængige og forskerinitierede forsøg, studier mv. og på områder, hvor der er begrænset kommerciel interesse eller mulighed for ekstern finansiering, f.eks. fra fonde.

Forskningen kan f.eks. rette sig mod de store områder med kroniske sygdomme, psykiatrien og ensomhed, og forskningen kan bidrage til at nedbringe ulighed i sundhed samt forebyggelse af infertilitet.

Ansøgninger skal være uploadet i ansøgningssystemet www.e-grant.dk senest torsdag den 2. juni 2022 kl. 12.00.

Nye kliniske løsninger

Novo Nordisk Fonden står bag projektet BETA.HE-ALTH. Projektet har til formål at støtte medarbejderne i at sætte fart på udviklingen af nye og bedre kliniske løsninger til gavn for patienter og samfundet som helhed. Desuden er målet at skabe partnerskaber mellem sygehuse i Danmark, så viden og erfaringer fra én region kommer til gavn i hele landet.

Den 15. juni er ansøgningsfristen til en række puljer, der uddeler helt op til 1 mio. kr.

(hbo)

Læs mere på

- www.dff.dk > Aktuelle opslag > Opslag – Styrket klinisk og uafhængig forskning 2022
- betahealth.dk

Hvem skal modtage Athena Prisen 2022?

Dansk Sygeplejeråd og Bauta Forsikring belønner sygeplejefaglige indsatser, der gør FN's verdensmål til konkrete handlinger og mål i hverdagen. Frist for at indstille er den 30. august.

Sidste år gik Athena Prisen til sundhedsplejen i Randers for deres arbejde med at forebygge astma samt til en innovativ, ung sygeplejerske i Hjørring, som havde udviklet en kateterbuks.

Hvem skal have prisen i 2022? Prisen skal gives til to sygeplejefaglige indsatser, hvor et eller flere af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling er omsat til lokale mål og handlinger i hverdagen. Hvert initiativ modtager 50.000 kr., et diplom og en Athena-statуетte. Pengene kan bruges til videreudvikling af idéen eller til formidling af resultaterne.

Ansøgningsfrist er den 30. august. Læs mere om prisen på dsr.dk/Athena

(sbk)

#HELT SKÆVT

SYGEPLEJERSKER OG LØN - LYDER DET #HELTSKÆVT?

Sygeplejersker knokler til en løn, der slet ikke svarer til deres uddannelse, ansvar og opgaver – synes du også, det er #heltskævt?

På sociale medier deler sygeplejersker det, som er helt skævt ved at være

sygeplejerske. Du kan være med i kampagnen.

På dsr.dk/heltskævt kan du se, hvordan du kan deltage i #heltskævt på Facebook og Instagram. Husk at bruge #heltskævt.

(sbk)

**Announce fra
GlaxoSmithKline
Consumer
Healthcare ApS**

HØRT! DE GODE HISTORIER SKAL OGSÅ FORTÆLLES

Flere positive historier fra sygeplejerskernes verden. Det efterlyser de ledende oversygeplejersker i Region Hovedstaden. De frygter, at et ensidigt negativt fokus taler faget så meget ned, at ingen har lyst til at være sygeplejerske.

Tekst ANNE WITTHØFFT
Foto CLAUS BECH

”Hvorfor er der ikke nogen, der vil trykke historien om sygeplejersken, der har mulighed for at gøre noget helt særligt for patienten og de pårørende, eller lave et opslag om den dygtige sygeplejerske, der brænder for sit fag?”

Sådan skriver seks ledende oversygeplejersker - på vegne af alle ledende oversygeplejersker i Region Hovedstaden - i et debatindlæg i Berlingske den 23. marts.

En af dem er Mette Misfeldt, ledende oversygeplejerske i Afdeling for Kræftbehandling på Rigshospitalet.

Hun underkender slet ikke de problemer med arbejdsmiljø og løn, der er, men hun er samtidig bekymret over det, hun mener, er en ubalanceret og alt for stor vægtning af negative historier i mediernes om ’grædende sygeplejersker’ og ’sygeplejersker, der forlader faget’.

”Debatten er efterhånden blevet meget skinger,” siger Mette Misfeldt.

Hun og hendes kolleger frygter, at de negative historier skaber en selvforstærkende effekt, som allerede kan aflæses i dette års fald i antallet af kvote 2-ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen.

”Som leder er det skræmmende at opleve. Både hvor svært det er at rekruttere til

stillinger, men nu også at tiltrække nye sygeplejersker til faget,” siger Mette Misfeldt.

Vil ikke lægge låg på utilfredshed

Da de ledende sygeplejersker skrev debatindlægget, var de godt klar over, at nogle sygeplejersker ville opleve det som provokerende og kontraproduktivt ift. kampen for bedre løn og arbejdsmiljø.

Debatten er meget skinger

”Vores indlæg kan læses på mange måder, og der er da ingen tvivl om, at nogle har læst det, som Fanden læser Bibelen, og opfatter det som om, vi vil lægge låg på utilfredsheden og ikke tale om vilkår og løn,” siger hun.

Men det er ingenlunde tilfældet.

”Vores budskab er, at vi skal gøre sygeplejen attraktiv og løfte løn og arbejdsvilkår gennem de gode historier og stoltheden over vores fag og faglighed. Herigennem tror vi på, at vi opnår respekt og anerkendelse af den helt nødvendige faglighed, som sygeplejersker bidrager med i det danske sundhedsvæsen,” siger Mette Misfeldt.

Bedre løn og arbejdsmiljø

Hun fortæller, at de også har fået mange positive tilbagemeldinger fra sygeplejersker, som ønsker et mere positivt fokus på faget.

”Jeg tror ikke, man kan løse alle problemerne bare ved at tale om dem på en anden måde. Det er problemstillingen alt for kompleks til. Men det er nødvendigt at nuancere debatten,” siger Mette Misfeldt, som tror på, at flere positive historier kan være med til at opnå bedre arbejdsmiljø og løn.

”Vi sygeplejersker spiller jo en kæmpe rolle for patient-sikkerheden, og når vi skal argumentere for, hvorfor arbejdsmiljø og vilkår er vigtigt, skal det være funderet i sygeplejerskernes faglighed og de gode eksempler og historier.”

”De negative historier har fyldt for meget. Det seneste år har der fra Dansk Sygeplejeråd side været en negativ vægtning af historier. Vi havde en oplevelse af, at vi ikke kunne holde ud at åbne *Sygeplejersken*,” siger Mette Misfeldt.

**Announce fra
GlaxoSmithKline
Consumer
Healthcare ApS**

Sygepleje og omsorg set gennem en anden linse

Af **UFFE BJERREGÅRD KORTE**, sygeplejerskestuderende ved UCL, studenterrepræsentant i UCL's uddannelsesudvalg og Studieråd for sygeplejerskeuddannelsen i Odense

Berlingske bragte et rigtig fint portræt af to mandlige sygeplejerskers syn på, hvorfor omsorg som genetisk betinget var et postulat. Hvordan kan man også vise kompleksiteten i sygeplejerskernes omsorg?

Svaret på dette kan være Sebastian Strange Niensens fotografiske værk 'Sygepleje set indefra'. Det spirende skud på stammen og uddannet anæstesi-sygeplejerske har brugt covid-pandemien på at rejse rundt i landet og fange sygeplejerskes komplekse måde at yde omsorg på i det danske sundhedsvæsen.

Tillært eller tilfældig, vil omsorgen altid være en kerneopgave hos sygeple-

jersker, uanset hvor kompleks plejen er.

Bogens fotografier er taget med analog film, hvilket fint kan repræsentere konservatismen, der præger sundhedsvæsnets selvopfattelse, hvor sygeplejerskers fornemmeste opgave er at praktisere den religiøse næstekærlighed. Eller at sygeplejersker kun kan have to X-kromosomer for den sags skyld.

Berlingskes tidligere nævnte artikel og Niensens værk viser dog et anderledes billede af omsorgsgiverne. Niensens værk emmer på ingen måde af religiøsitet og åndelighed. Fotografierne viser tværtimod, hvordan omsorgen bliver mere

instrumentel, teknisk og i særdeleshed kompleks. Hvorvidt sygeplejerskens kan udføre omsorg ved at trykke på knapper eller bag en computerskærm, er en af de helt store filosofiske diskussioner inden for sygeplejeteorien. Det endegyldige svar står stadigvæk åbent til diskussion.

En ting vil dog være sikkert. Det er, at sygeplejerskens løn ikke stemmer overens med ansvaret. Se nu bare kapitel fra Neonatal afdeling i Niensens bog. Det er hertil på ingen måde den moralske konto, der betaler regningerne. Det er derimod patienter, der bliver påvirket af personaflugt fra det danske sundhedsvæsen.

Patienten er bare et nummer

Af **MAI-BRITT HÄGI-PEDERSEN**, sygeplejerske, projektleder i Det Nære Sundhedsvæsen – Sorø

Hvor er det danske sundhedsvæsen på vej hen?

Vi vil gerne have specialiseret behandling og dygtige fagpersoner, men resultatet af årelange besparelser og effektivitetsforøgelser har betydet, at vi nu står med et afmattet system, som ikke gider mere.

Hvis denne ugidelighed skal været fremtiden, så siger jeg NEJ tak til det offentlige sundhedsvæsen. Patienten er bare et nummer og et objekt, som skal igennem en maskine. En maskine, som slet ikke er så velsmurt.

Jeg sætter min sygeplejefaglige identitet meget højt og har altid defineret mig som intensivsygeplejerske, når jeg beskrev mig selv. En identitet jeg har været meget stolt over.

Men den er desværre blevet sat på prøve. En nær pårørende blev syg midt i december, og gang på gang har jeg fået den ene skuffelse efter den anden.

Skuffet over, at patienten ikke længere er centrum – noget som vi jo taler højt om i pressen!

Skuffet over, at travlhed og dokumentationspligt/-krav bliver en undskyldning. Faktisk gav det anledning til direkte at kunne se, at de IKKE fik dokumenteret væsentlige ændringer, som skulle få afgørende betydning for X's tilstand.

Skuffet over, at arrogance og bedrevidenhed bliver så definerende i en relation med de pårørende/patienten.

Skuffet over den ligegyldighed, som

gennemsyrrer kontakten mellem pårørende og fagperson.

Jeg er godt klar over, at det at være fagperson giver adgang til magt (forstået som: Jeg ved bedst) og stolthed (forstået som: Jeg har naturligvis ingen fejl), men at den bruges sådan, er helt horribelt.

Som pårørende har vi måttet lægge øre til:

“Jeg vil da nødig være i X's sko”, “vi kan jo ikke tage en beslutning, når I ånder os i nakken”, “du ved ikke noget om det her” og “X er jo ikke ved at stille træskoene”.

Det kan og skal IKKE være sådan, fremtidens sundhedsvæsen skal se ud.

Vi er nødt til at gentænke vores sundhedsvæsen og få nærheden tilbage!

SOSUHJÆLPER

SOCIALPÆDAGOG/
HJEMMEVEJLEDER

SOSUHJÆLPER

VISITATOR

SYGEPLEJERSKE

SELVSTYRENDE TEAMS BLIVER TESTET I STOR STIL

Tekst **DIANA MAMMEN** · Foto **HEIDI LUNDGAARD**

SOSUASSISTENT

FYSIOTERAPEUT

Tværfaglighed er et kerneelement i teamet i Kerteminde Kommune, blot er en ud af mange kommuner, hvor der arbejdes i selvstyrende teams. Læs mere side 28 og 32

TEAMLEDER

KOORDINATOR

SYGEPLEJERSKE

Der er ændringer på vej i ældre- og hjemmesygeplejen i landets kommuner. For mange er begyndt at arbejde i faste, selvstyrende teams, hvor man som sygeplejerske arbejder med de samme kollegaer og besøger de samme borgere. En velkommen kulturændring, lyder det fra dem, der er begyndt med den nye arbejdsmetode.

KULTURÆNDRING I
HJEMMESYGEPLEJEN:

TEAMS OG TVÆRFAGLIGHED VISER VEJ

En ny måde at arbejde på breder sig i kommunerne, hvor man som sygeplejerske arbejder med de samme kollegaer på tværs af faggrupper og besøger de samme borgere. En evaluering viser gode resultater, men det er noget af en kulturændring, pointerer flere kommuner, der arbejder i teams.

Tekst **DIANA MAMMEN** · Foto **CLAUS BECH**

Bedre kontinuitet. Tjek. Bedre tværfaglig indsats med afsæt i borgerens behov. Tjek. Bedre borgeroplevelse kvalitet. Tjek.

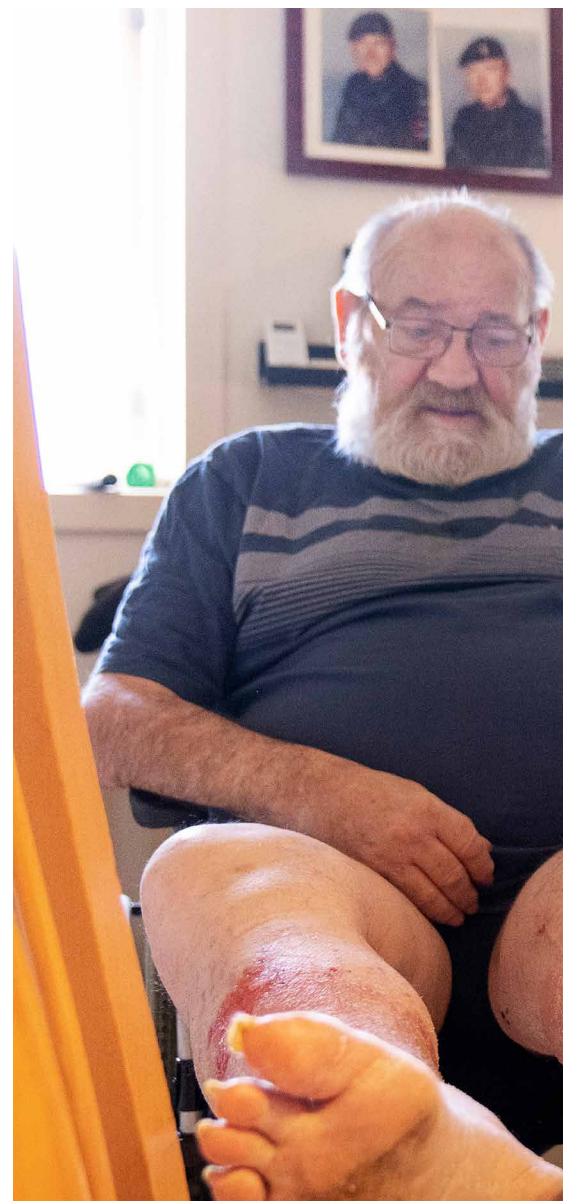
Det giver pote for både borgerne og hjemmesygeplejerskerne, at man i kommunerne er begyndt at organisere sig på tværs af faggrupper og arbejder med de samme kollegaer i selvstyrende teams. Arbejdsmetoden har spredt sig i landet, hvor mindst 33 kommuner de sidste par år har taget arbejdsmetoden til sig (Se grafik side 28).

Ældreområdet udfordringer er blevet dokumenteret i en række rapporter (se boks), hvorfra man eksempelvis ved, at borgerne oplever, at opgaver bliver løst dårligere, når der er stor udskiftning i personalet. Det fortæller Pia Kjellberg, der er projektchef i VIVE, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Derfor er den nye måde at arbejde på i

kommunerne en kærkommen ændring, som Pia Kjellberg følger på nært hold:

”Arbejdet i teams giver svar på nogle af de udfordringer, vi har i dagens ældrepleje. Bl.a. for mange forskellige mennesker i borgernes hjem. Vi finder i den første danske evaluering af arbejdsmetoden fra Ikast-Brande Kommune, at vi får en bedre kontinuitet, tværfaglighed og borgeroplevelse samt et lavere sygefravær. Så når vi har en model, der slår sig op på, at der kommer færre i hjemmet og generelt leverer en bedre indsats, så interesserer vi os for, hvad det er for noget,” fortæller hun om arbejdsmetoden, der oprindeligt stammer fra Holland og går under navnet Buurtzorg.

”De første kommuner har skævet mod Holland og begynder nu at gøre deres egne erfaringer. Det er ikke simpelt at oversætte modellen til en dansk kontekst, så man kan lige så godt lære af de erfaringer, der er

gjort herhjemme,” siger Pia Kjellberg, som nævner, at der kun er sygeplejersker i de hollandske teams, hvor de i Danmark typisk består af både sygeplejersker samt social- og sundhedsassistenter og -hjælpere.

”Kommunerne er kommet godt i gang med arbejdsmetoden, og det ser forsøgsvis fornuftigt ud. Men der er meget på spil, da alle skal se sig selv i nye roller og samarbejde på tværs af faggrupper i arbejdet med at udvikle fremtidens ældrepleje,” siger Pia Kjellberg og nævner Haderslev Kommune som et sted, der igennem en længere periode har arbejdet på at etablere små, selvstyrende teams.

Kulturændring

Kristine Roed Antonsen er projektleder i Haderslev Kommune:

”Vi gør op med den nuværende kultur, der eksisterer i ældreplejen. Næsten alt er

Både borgerne i Ringsted Kommune og sygeplejerske Mona Rasch synes, det er en succes med arbejdet i teams.

BUURTZORG

Hollandske Buurtzorg er en privat organisation, der siden 2006 har leveret hjemme- og sygepleje efter filosofien om, at sygeplejersker trives bedst i små teams uden en leder. I teams af maks. 12 personer planlægger man selv borgerbesøgene, og plejen tager afsæt i borgernes behov.

Der er tre niveauer af sygeplejersker i Holland, hvor det højeste niveau svarer til en APN-sygeplejerske, og det laveste niveau ligger mellem en hjælper og en assistent.

Dokumentation

- Oplevelse af sammenhæng i den kommunale pleje og hjælp – En kvalitativ undersøgelse blandt hjemmeboende ældre, VIVE 2020
- Fra hospital til hjem – Skrøbeligheder i ældres forløb i en landkommune, VIVE 2020
- Social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter i kommunerne – En analyse af udviklingen i uddannelserne, opgaverne og rammerne samt medarbejdernes perspektiv på området, VIVE 2021.

nyt, og det kræver forberedelse og fokus på forandring,” fortæller hun, og tilføjer:

”Vi har ca. 40-45 borgere pr. team, og vi håber bl.a., at fordi det er nemmere at kommunikere i et lille team, så medvirker det til mere rettidige ændringer og faglige justeringer til gavn for borgerens forløb,” siger Kristine Roed Antonsen.

Hun regner også med, at medarbejderne vil opleve mere trivsel, som vil reducere sygefraværet:

”Indtil videre siger sygeplejerskerne, at det giver så meget mening for dem at arbejde i teams, fordi de kan se effekten af at være styrende ud fra borgernes behov,” siger hun og fortæller, at de i Haderslev er inspireret af den hollandske model, hvor man har selve teamet, en coach og et BackOffice.

”Vi udvikler os hver dag og skal stadig finde vores plads i det nye. Men selve arbejdsmetoden har, allerede her i starten,

bidraget til små succeser i takt med udviklingen. Og ud fra små hverdagsfortællinger fra borgerne selv oplever nogle allerede, at det er de samme medarbejdere, der kommer ved dem,” siger hun.

Ikke uden problemer

I Københavns Kommune har man afprøvet arbejdet i teams det sidste halvandet år.

”Det her er ikke et Buurtzorg-forsøg, da vi har seks forskellige faggrupper, som giver en større kompleksitet,” siger sygeplejerske og leder af hjemme- og sygeplejen, Annette Westengaard Gyldengren.

I tiden før teams talte medarbejderne ikke lige så naturligt sammen, og hvis ikke der var god kommunikation og udveksling imellem faggrupperne, så blev der tabt vigtig viden om borgerne: ”Dermed fik de til tider forsinket behandling og ikke nødvendigvis af den kvalitet, som de havde krav på,” si-

ger Annette Westengaard Gyldengren, som overordnet set er glad for organiseringen i teams. Men man skal være åben omkring de ting, der har været svære, siger hun:

”Arbejdet i teams betyder, at alle faggrupper, også sygeplejerskerne, skal dække vagter fordelt på hele dagen. Før arbejdede de enten i dag- eller aftenvagter, så det, at de pludselig skal have skiftende arbejdstider, krævede accept og tilvænning.”

Man skal også have respekt for den grundfaglighed, der er kommet af arbejdet i den etablerede organisation:

”Vi skal huske, at alt den erfaring, vi har i forvejen, den kan vi sagtens bruge. På den måde sørger vi for på bedste vis at gå fra at stå på fødderne til at stå på hænderne, når arbejdet i teams er etableret.” ©

TILRETTELÆGGER EFTER BORGERENS BEHOV

Kommunerne griber arbejdet med selvstyrende teams forskelligt an. I Syddjurs Kommune er man 16 personer i et team, hvor man i Haderslev Kommune er ni. Ens for dem er, at de er ved at finde fodfæste med arbejdsmetoden, og sygeplejerskerne har lært at navigere i det nye. Nogle i velkendte roller og andre i nyetablerede roller.

Tekst **DIANA MAMMEN** · Foto **OLE JOERN** og **MIKKEL BERG PEDERSEN**

HADERSLEV

Som at sidde i en gummibåd med for lidt luft i. Sådan beskriver sygeplejerske Karen Margrethe Iversen sin første tid i det selvstyrende team i Haderslev, hvor den nye og ukendte arbejdsmetode føltes som at være på dybt vand.

”Før arbejdede man i ældreplejen meget selvstændigt som sygeplejerske, og kørelisten var det klassiske arbejdsværktøj, som man fulgte blindt,” siger Karen Margrethe Iversen og forklarer, at teamet sammen med en coach nu laver kørelisten, så den er tilrettelagt efter borgernes behov og medarbejdernes faglighed.

”Det har hurtigt givet pote, at vi er hjælpere, assistenter, terapeuter og sygeplejersker, der samarbejder om borgerne og mødes hver dag. Det gør, at man hurtigt kan sætte ind og følge op. Vi kender hinanden i vores team, så når man ringer til hinanden, så er det ikke bare et navn i den anden ende af røret. Man ved, hvem det er,” fortæller sygeplejersken, hvis rolle og funktion i teamet ikke er ny, når

Karen Margrethe Iversen (tv.) arbejder som hjemmesygeplejerske. En velkendt rolle i ældreplejen. Hendes kollega, sygeplejerske Tine Møller-Madsen, arbejder derimod som coach, som er en nyetableret rolle i arbejdet i teams.

→
Dorthe Joseph Bach og Thomas True Christensen er begge sygeplejersker men med forskellige roller i teamet i Syddjurs Kommune. I fællesskab samarbejder de om at få arbejdet i teams til at køre på skinner.

man tænker på den traditionelle ældrepleje med hjemmesygeplejersker. Det er hendes kollega Tine Møller-Madsens rolle derimod. Hendes funktion som coach er at træne teamet til at blive selvstyrende.

Hollandsk inspireret

Tine Møller-Madsen har sammenlagt 14 års erfaring som hjemmesygeplejerske og har længe gerne villet udvikle ældreplejen, som hun oplevede mange forlod: "Det gjorde mig trist at se mine kollegaer og samarbejdspartnere, dem som skulle passe godt på vores ældre, blive syge af deres arbejde eller gå tidligt på pension. Jeg vil gerne ændre ældreplejen til at være en sund arbejdsplads," fortæller hun, og er af den grund glad for at være i gang med arbejdet i teams, selvom det ikke er bare lige:

"I Holland har det eksisteret i 16 år, men herhjemme er det nyt, så jeg ser træningen af den selvstyrende del som en vigtig faktor for, at arbejdet i teams kommer til at fungere," siger coachen, hvis opgave bl.a. har været at gennemgå køreplanerne i fællesskab med begge teams i Haderslev Kommune. Både borgere og medarbejdere var i fokus, så der blev skabt overblik og sammenhæng i hverdagen. Tine Møller-Madsen hjælper generelt til, hvis der er problemer, som teamet ikke selv kan løse:

"Så er det min opgave at støtte, guide, puffe og skubbe, så de får de rette værktøjer til at kunne fungere. Og det kræver tid at opbygge den tillid, så ens kollegaer stoler på, at den vej, man guider dem, er den rigtige," siger Tine Møller-Madsen.

Karen Margrethe Iversen tilføjer, er man nået dertil, hvor man ved, hvad man kan bruge hinanden til, og tilliden til kollegaerne er opbygget.

SYDDJURS

Telefonen ringer. Thomas True Christensen, sygeplejerske i Syddjurs Kommune, tager den. "En borger er faldet og har slået hovedet," fortæller social- og sundhedshjælperen i røret.

"Jeg er ude ved borgeren med det samme, og mens min kollega holder borgeren i hånden og er der for hende, så kan jeg måle blodtryk og undersøge hovedet," fortæller hjemmesygeplejersken, der kalder samarbejdet i teamet upåklageligt.

"Forløbet kunne sagtens have været det samme, dengang vi ikke arbejdede i teams. Men nu glider tingene bare, fordi man kender alle sine kollegaer så godt," siger han om den forskel, der er fra før, hvor man som sygeplejerske var centraliseret i kommunen. I fem måneder har Thomas True Christensen arbejdet i teamet, og det giver god mening for ham at være så tæt med alle sine kollegaer:

"Vi kan bedre aftale, at jeg eksempelvis tager en borger i bad i dag, fordi vedkommende er kommet hjem fra hospitalet efter et hoftebrud. Det kræver sygeplejeobservation, og det kan klares, mens borgeren samtidig får sit bad.

Styr på planlægningen

En anden af Thomas True Christensens kollegaer sidder til daglig i BackOffice, hvor hun bl.a. står for at planlægge vagter og lave køreplaner for teamet: "Jeg laver en grundplan for borgerbesøg, hvor teamet så varetager

dag-til-dagplanlægningen," fortæller sygeplejerske Dorthe Joseph Bach. Hun arbejdede som planlægger i sygeplejen før og kan se en tydelig forskel i at få en køreplan til at gå op, når der f.eks. er en sygemelding:

"Det, at man er blevet et team, hvor man selv må bestemme noget, gør, at man kan meget mere og har en villighed til at få det til at fungere," siger hun og nævner, at teamet godt kan klare en eller to sygemeldinger.

"Så får de fikset det og fordelt borgerne mellem sig fordi: "Jeg kan godt lige nå Gerda, og Hans behøver ikke besøg i dag, for jeg var der i går", og så har deres teamspirit løst manglen på den syge kollega," siger Dorthe Joseph Bach, der som planlægger stadig har det store overblik og hjælper teamet, for hvem det er en ny ting at skulle planlægge sin dag.

"Vi har fået væsentligt flere ansvarsområder i teamstrukturen. Bl.a. planlægningsdelen. Men det giver en stor tilfredsstillelse, fordi man er selvstyrende i forhold til at skære overflødige aftaler fra, rykke et presset besøg til en anden dag og på den måde effektivisere sin dag, så den er sammenhængende for både mig og borgerne," opsummerer Thomas True Christensen. ©

I Ringsted falder alle brikkerne på plads

Tekst DIANA MAMMEN • Foto CLAUS BECH

Social- og sundhedsassistenter og -hjælpere er mødt ind på arbejde med deres sygeplejekollega Mona Rasch. Sammen får de brikkerne til at falde på plads i det puslespil, som består af borgere, der har brug for hjælp og sygepleje i Ringsted Kommune.

Klokken er 06.57. Selvom der stadig er tre minutter til den officielle mødetid i ældreplejen i Ringsted, summer lokalet på Amtstue Allé af liv. Borgernes navne bliver kastet rundt i luften, fordi tre kollegaer denne morgen har meldt sig syge. Derfor skal lokalteamet have fordelt de nu ledige ruter imellem sig.

”Bent skal ikke have gjort rent i dag, så jeg kan sætte en tøjkask over, når jeg alligevel er ude ved ham til middag,” siger en social- og sundhedshjælper og spørger, hvem der tager besøget hos Tove for at hjælpe hende med at få støttestrømper på. ”Lad os bytte, så du tager Karsten i

stedet, så skal du ikke frem og tilbage efter besøget hos Tove,” svarer en anden.

”Det giver bedst mening, at jeg tager Viola, for jeg har kompression derude,” siger en social- og sundhedsassistent og beder så sin kollega om at tage borgeren på Holbækvej, for så klarer hun besøget hos Jarl.

Tager den i plenum

Sygeplejerske Mona Rasch er også en del af teamet. ”Vi kender hinandens kompetencer. Så det går nemt med at uddelegere borgerne, fordi vi ved, hvad hinanden kan,” forklarer hun.

”Vi er selvstyrende, så vi kan også tilrettelægge dagen efter, at man besøger de samme borgere. En dag som i dag er det lidt sværere, fordi man skal dække ind for sygemeldinger, så der er praktikken mere i fokus. Men når vi er fuldtallige i teamet, fungerer den selvstyrende del rigtig godt,” siger Mona Rasch, der nyder, at man ikke bare får klasket en køreliste i hånden, hvor man skal zigzagge sig gennem dagen, men at man i stedet selv har ansvaret for sin tid og sine borgerbesøg i teamet.

”Inden alle kører, har jeg lige et par borgere, vi skal nå at tale om,” siger Mona

Sammen med sine kolleger får sygeplejerske Mona Rasch (bagerst tv.) dagens køreliste til at gå op, ligesom de til morgenmødet også får drøftet borgerne i plenum.

Rasch ud i lokalet og tænder triagetavlen, så alle kan følge med. For udover at få dagens køreliste til at gå op når teamet også at drøfte borgere i plenum.

”Peter havde en temperaturstigning i går, og han er startet i antibiotika. Hvis jer, der er hos ham i dag, vurderer, at han stadig er meget dårlig, så må I lige ringe,” siger sygeplejersken henvendt til teamet. En småtspisende borger, en borgers medicinforbrug og en ny borger i systemet bliver også vendt i teamet, hvor alle byder ind med deres viden.

På 22 minutter er relevante borgere blevet drøftet, og borgerbesøgene, som de tre sygemeldinger skulle have haft, er blevet fordelt blandt kollegaerne. Et stort puslespil, som til at starte med manglede en masse brikker, endte med at gå op. Teamet har rejst sig fra deres pladser, og arbejdet ude hos borgerne kan begynde.

Pingpong med borgeren

Mona Rasch kører 10 minutter for at besøge Jan Ole Rieber. Dagens første borger, som hver mandag og fredag skal have sårpleje og kompression på sine ben. Hun banker på døren, råber ”hej Jan” og går lige ind.

”Jeg troede ellers, du var lys nok i dig selv,” siger han, da sygeplejersken går tilbage til døren for at tænde lampen i loftet. De trækker begge på smilebåndet, og Mona Rasch tager en stol fra spisebordet hen til Jan Ole Rieber for at kunne ordne hans ben.

”Jeg er jo efterhånden kommet til at kende dig godt,” siger han henvendt til sygeplejersken. ”Det er fordelen ved, at det er de samme, der kommer. De ved, hvad der skal gøres og hvordan, så det bliver gjort på den samme måde. Det er dejligt. Og så taler vi jo en hvis legemsdel ud af bukserne.”

Mona Rasch nikker, mens hun noterer sig, at der er ved at komme nye sår på

vristene, som lige skal holdes øje med. For i dag er hun færdig, men Mona Rasch får også lige spurgt, om nogle af døtrene eller børnebørnene kommer på besøg i weekenden. ”Ja, et par stykker. Terroristerne...” Inden Jan Ole Rieber får afsluttet sin sætning, byder Mona Rasch ind: ”Og banditterne.” De griner, ønsker god weekend og siger på gensyn på mandag.

I en drømmeverden

Mona Rasch er en ud af to sygeplejersker i teamet:

”Det er sårbart, at vi ikke er flere sygeplejersker. I en drømmeverden var vi et par stykker mere. Men vi får det til at fungere. Ligesom alle andre kommuner skal,” siger hun og pointerer, at det jo gælder ligegyldigt, om der arbejdes i teams eller ej.

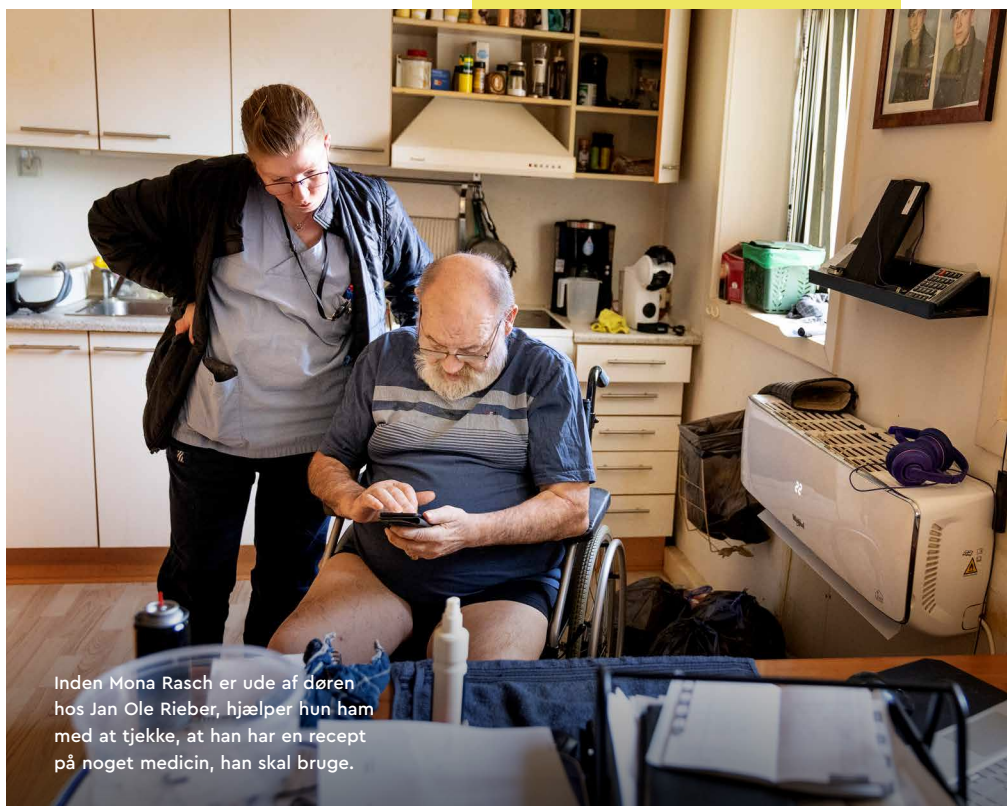
Dog giver metoden god mening:

”Jeg startede for tre år siden i den gamle organisering, og jeg kan tydeligt mærke en forskel. Der er en helt anden ro nu. Selvom det går stærkt eksempelvis til morgenmøderne, så er der styr på det,” siger Mona Rasch om at arbejde i et mindre team. ●

PILOT-PROJEKT I RINGSTED KOMMUNE

Mona Rasch har siden den 1. september været en del af teamet i Ringsted Kommune, som også består af seks SOSU-assistentter og 18 SOSU-hjælpere. Til de daglige morgenmøder benyttes triagetavlen, og de arbejder ved hjælp af TOBS, Tidlig Opsporing af Begyndende Sygdomstegn, som handler om at forebygge indlæggelser og forværring af kroniske lidelser, så borgernes livskvalitet bevares længst muligt.

Som sygeplejerske er Mona Rasch stadig en del af sygeplejegruppen i kommunen, hvorfor hun engang imellem kører ud til borgere, der ikke er tilknyttet teamet.

Inden Mona Rasch er ude af døren hos Jan Ole Rieber, hjælper hun ham med at tjekke, at han har en recept på noget medicin, han skal bruge.

SELVSTYRENDE TEAMS

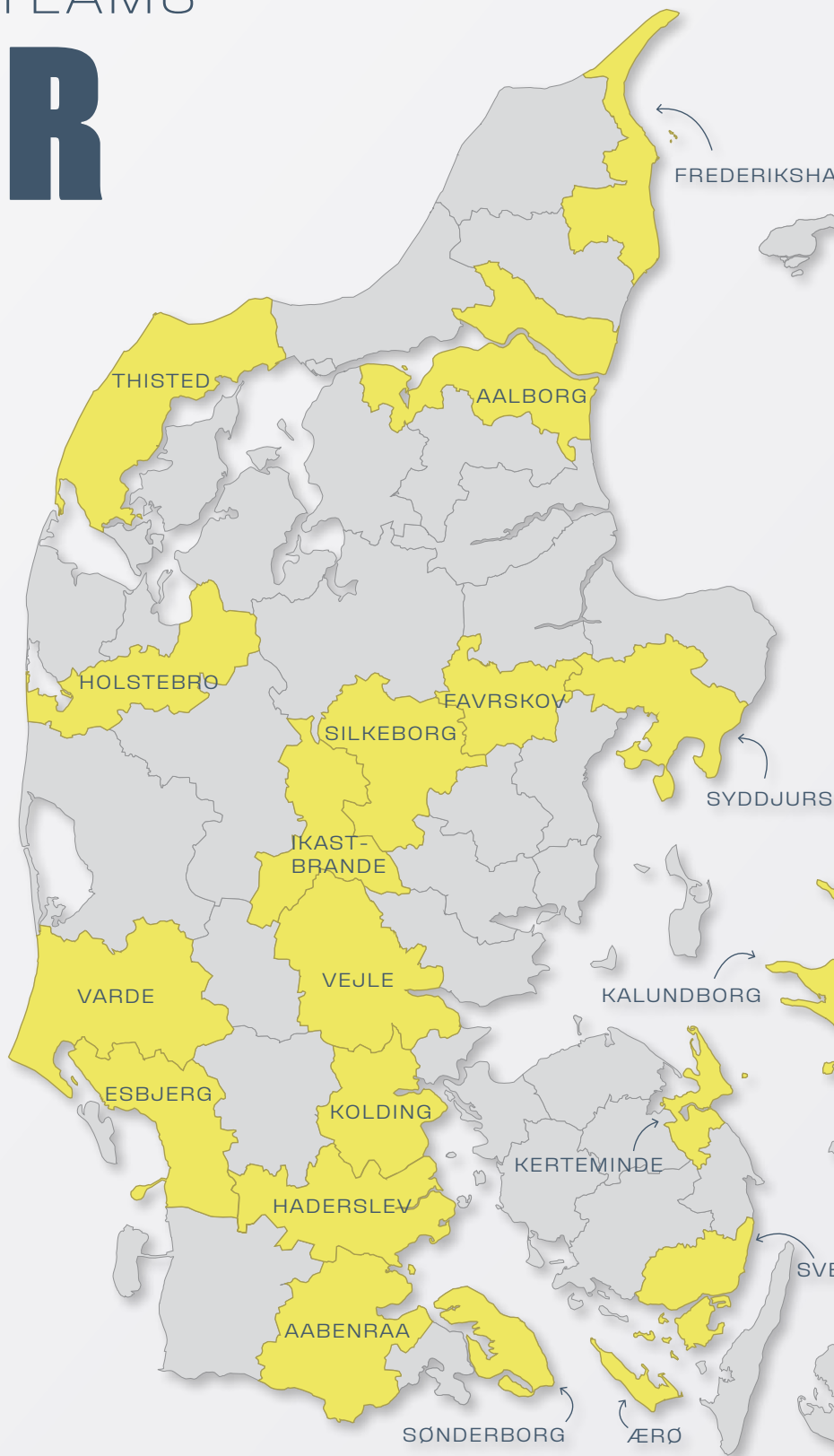
BOBLER FREM

Det syder med selvstyrende teams eller forberedelserne til dem over hele landet.

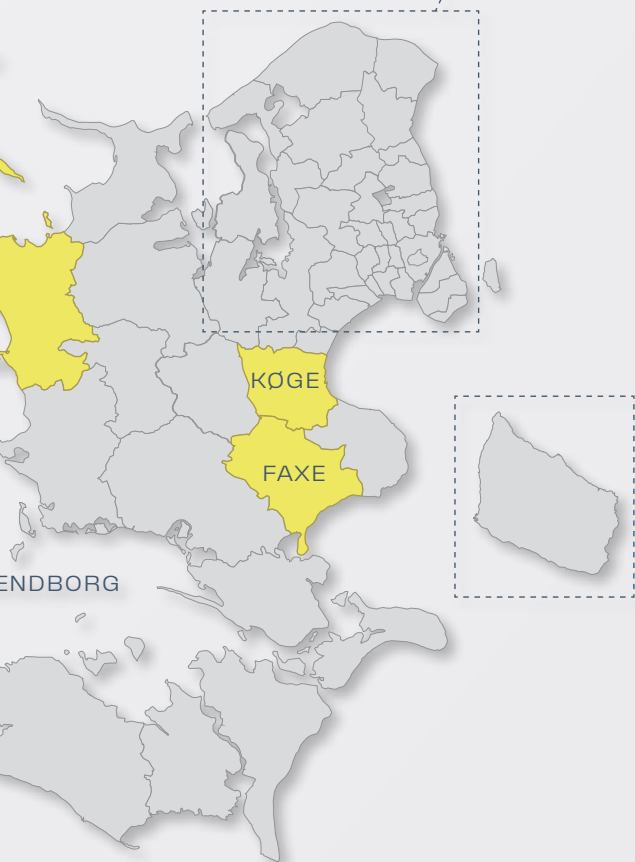
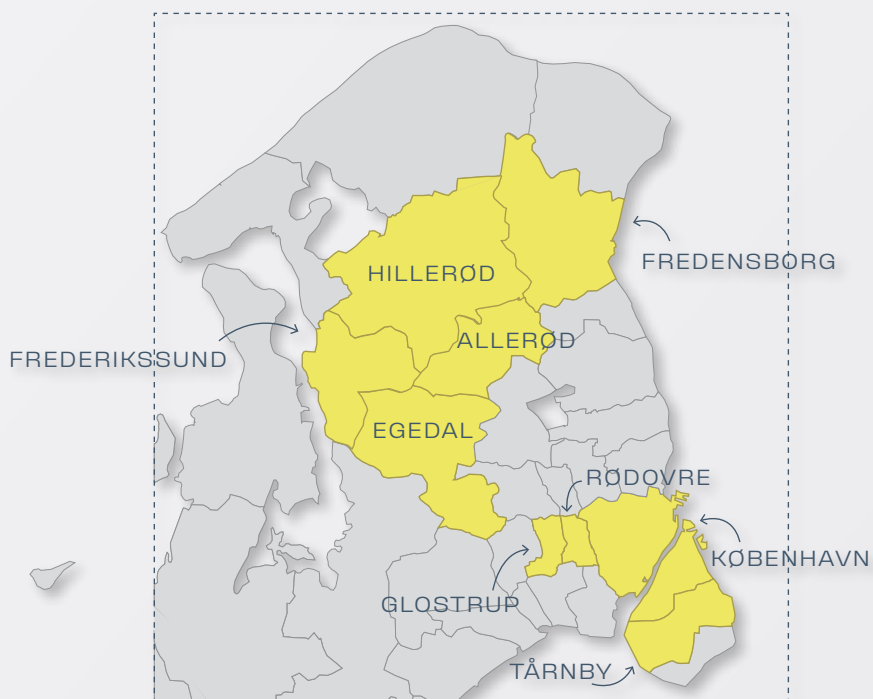
Af to omgange er der blevet givet økonomisk støtte til kommuner, der vil i gang med at arbejde i selvstyrende teams. Første gang i 2019, hvor otte kommuner fik midler fra Sundhedsstyrelsens pulje til at styrke omsorg og nærvær i ældreplejen. Anden gang i 2021, hvor 25 kommuner fik midler fra Socialstyrelsen til at indføre faste og selvstyrende teams i ældreplejen.

Tekst **DIANA MAMMEN**

Der kommer flere og flere kommuner med på kortet, når man ser på, hvor i Danmark der bliver arbejdet med selvstyrende teams. Kommunerne har fra økonomisk støtte fra to forskellige puljer. Den seneste pulje, som har uddelt 192 mio. kr., blev fordelt på 25 kommuner, men der var 69 kommuner, der havde søgt om den økonomiske hjælp til at etablere faste, selvstyrende teams. Så interessen er større end vist på kortet. ●

AVN

PENGE FRA SUNDHEDS-STYRELSEN

Syddjurs 11 mio. kr.
Haderslev 9,2 mio. kr.
Ikast-Brande 7,6 mio. kr.
Varde 6,6 mio. kr.
Kalundborg 13,2 mio. kr.
Kerteminde 7,7 mio. kr.
København 5 mio. kr.
Svendborg 10 mio. kr.

PENGE FRA SOCIAL-STYRELSEN

Allerød 6,8 mio. kr.
Egedal 4,3 mio. kr.
Esbjerg 9,9 mio. kr.
Favrskov 9,1 mio. kr.
Faxe 10,8 mio. kr.
Fredensborg 7,8 mio. kr.
Frederikshavn 4,1 mio. kr.
Frederikssund 5,1 mio. kr.
Glostrup 4,1 mio. kr.
Haderslev 10 mio. kr.
Hillerød 8,1 mio. kr.
Holstebro 8 mio. kr.
Ikast-Brande 8,8 mio. kr.
Kerteminde 7,8 mio. kr.
Kolding 8,2 mio. kr.
Køge 7,6 mio. kr.
Rødovre 7,5 mio. kr.
Syddjurs 8 mio. kr.
Sønderborg 10,9 mio. kr.
Thisted 7 mio. kr.
Tårnby 7,3 mio. kr.
Vejle 9,6 mio. kr.
Ærø 5,5 mio. kr.
Aabenraa 7,4 mio. kr.
Aalborg 7,8 mio. kr.

Disse kommuner er udelukkende dem, der har modtaget økonomisk hjælp til at arbejde i teams. Der er, og kan være, flere kommuner, der på eget initiativ også er gået i gang med at afprøve samt benytte den nye arbejdsmetode.

IKAST-BRANDES ANDET FORSØG

Først var der én, nu er der mange. Flere og flere kommuner har tilsluttet sig det, de i Ikast-Brande Kommune startede i 2019: At arbejde i selvstyrende teams, der leverer hjemmepleje og hjemmesygepleje. Kommunen startede forsøget med teams i privat regi og fortsætter nu kommunalt.

Tekst **DIANA MAMMEN**

Allerede i 2016 var Ikast-Brande Kommune interesseret i arbejdsmetoden med selvstyrende teams, efter at byrådet på en studietur besøgte Holland og fik syn for sagen. Tre år senere, i 2019, henvendte Lokalpleje Danmark sig til kommunen, og det blev startskuddet til et pilotprojekt, hvor den private leverandør i et afgrænset geografisk område, Bording og Engesvang, via selvstyrende og tværfaglige teams skulle levere hjemme- og sygepleje.

”Politikerne var meget optagede af denne nye måde at arbejde på, og

jeg synes også, de var modige at kaste sig ud i det første danske Buurtzorg-projekt,” fortæller Karen Heebøll, På Tværs-direktør for sundhed og ældre i Ikast-Brande Kommune med reference til navnet på den hollandske model. Projektet skulle have løbet indtil udgangen af 2022, men da Lokalpleje Danmark gik konkurs i august 2021, stoppede projektet før tid.

”Vi kastede os ud i noget, der var rigtig svært. Og tilmed under Corona. Det var trist og ærgerligt med konkursen, men

den havde ikke noget at gøre med, hvordan projektet forløb,” fortæller Karen Heebøll, der til trods for den afkortede projektperiode, alligevel blev bestyrket i, at arbejdet i teams kunne noget.

Gode resultater

Karen Heebøll er ikke i tvivl om, at Lokalpleje Danmark gjorde deres for, at teams-strukturen fungerede. De nåede da også at skabe resultater, som både borgere og medarbejdere var tilfredse med. Bl.a. ved at tænke sygepleje og

SYGEFRAVÆR I TO KVARTALER (4.K 2020 OG 1.K 2021)

Sygefravær i Ikast-Brande Kommunes hjemme- og sygepleje sammenlignet med Lokalpleje Danmark og landet som helhed.

	IKAST-BRANDE KOMMUNE		LOKALPLEJE DANMARK		HELE LANDET	
	Q4-20	Q1-21	Q4-20	Q1-21	Q4-20	Q1-21
SYGEPLEJERSKER	6,81	4,15	1,9	2	6,6	6,56
SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENTER	11,98	9,21	1,6	4,5	8,81	8,68
SOCIAL- OG SUNDHEDSHJÆLPERE	18,75	19,33			8,8	8,84
ANDRE*	0	0			9,34	9,31
UFAGLÆRTE	18,03	4,3			6,79	6,19

Note: *hjemmehjælpere og sygehjælpere.

Kilde: Forsøg med Buurtzorg-modellen i Ikast-Brande Kommune – Midtvejsevaluering af forsøg med Lokalpleje i Bording-Engesvang, VIVE, 2021

Vi kastede os ud i noget, der var rigtig svært

— **KAREN HEEBØLL**, På Tværs-direktør for sundhed og ældre, Ikast-Brande Kommune

hjemmepleje tættere sammen, så der blev skabt en attraktiv arbejdsplads med fokus på øget nærvær og omsorg for de ældre.

”Vi står et sted, hvor der er stadigt stigende forventninger til, hvad vi skal løfte af sundhedsopgaver i kommunen. Så hvordan gør vi tingene endnu bedre sammen med alle faggrupper og med borgeren i fokus. De steder, hvor borgerne har brug for meget støtte og mange faglige kompetencer over et langt forløb, der er teams vejen frem,” siger Karen Heebøll.

Mere læring

At arbejde i teams var på vej frem flere steder i Ikast-Brande Kommune, for allerede inden Lokalpleje Danmark gik konkurs, ansøgte kommunen om at få del i Sundhedsstyrelsens pulje til at styrke omsorg og nærvær i ældreplejen. Og det at samarbejde på tværs af faggrupper havde man også allerede fokus på, fortæller Dorthe Iversen. Hun er projektleder i Erantis, som er kommunens projekt med arbejdet i teams:

”I december 2019 blev alt syge- og hjemmepleje samlet for at understøtte et større samarbejde mellem de to. Buurtzorg har også givet os en idé om, hvordan man kan arbejde mere og bedre sammen på tværs af faggrupper. På den baggrund skrev vi ansøgningen til Erantis,” fortæller hun. Intentionen med projekt-Erantis er at tage de gode ting fra Buurtzorg og se

på, hvordan man kan arbejde med det i en dansk kontekst.

Vejviser

Ved at være inddelt i fire såkaldte læringscirkler af hver otte medarbejdere, er det medarbejderne selv, der planlægger og udfører prøvehandling.

”Det gør de for at finde ud af, hvad der fungerer. Og vi er nu der, hvor nogle af de prøvehandling, der fungerer godt, bliver til anbefalinger, resten af kommunens hjemme- og sygepleje kan følge,” forklarer sygeplejerske og projektkonsulent, Katrine Hounsgaard.

”Projekt-Erantis’ prøvehandling har det for øje at skabe mere tværfaglighed, borger-involvering og selvbestemmelse,” fortæller hun om de fire læringscirklers arbejde, hvor én gruppe bl.a. har arbejdet med at opnå mere kontinuert.

”To sygeplejersker startede med at kigge på næste dags køreliste. Så var der tid og ro til at sikre sig, at borgerne, i det omfang det var muligt, fik besøg af personer, de i forvejen kender,” fortæller Katrine Hounsgaard om den prøvehandling, der allerede er skaleret op i kommunen. ”Selvom det kan se ud som om, at nogle sygeplejersker har mange borgere på deres liste, så kan det lade sig gøre, fordi de kender dem,” pointerer hun.

Små skridt

”Siden januar har vi haft gang i en prøvehandling om at etablere et fast team med 13 medarbejdere fra hjemmeplejen og tre fra sygeplejen. At lære noget nyt og forandre sig tager tid, så derfor har vi brug for nogle i praksis, som kan afprøve teams-modellen, inden der skal implementeres teams i hele hjemme- og sygeplejen,” forklarer Dorthe Iversen. Både hun og Katrine Hounsgaard oplever, at medarbejderne godt kan se meningen i at arbejde i teams:

”De vil gerne arbejde tættere sammen, så teams er det, der arbejdes hen imod, da der er en parathed mod at arbejde på tværs,” fortæller de.

Dorthe Iversen og Katrine Hounsgaard vil ikke forhaste noget. Det er tværtimod en styrke med små skridt, så man er sikker på at bevæge sig i den rigtige retning, påpeger de. ●

DSR: Gode perspektiver

Hos Dansk Sygeplejeråd, Kreds Midtjylland følger kreds næstformand Hanne Holst Long interesseret med i arbejdet med selvstyrende teams i Ikast-Brande Kommune. Hun ser gode perspektiver i de selvstyrende teams, hvis der sørges for, at de rette forudsætninger for medarbejderne er til stede.

”Selvom teamet er selvstyrende, er et tydeligt ledelsesansvar og overholdelse af arbejdstidsregler afgørende elementer. Derfor er Ikast-Brande Kommunes nye model, hvor man er tilknyttet et geografisk område, et godt udgangspunkt. I det tidligere forsøg med afprøvning af modellen i selvstyrende teams ved det private firma Lokalpleje Danmark lykkedes det ikke at opnå enighed om overenskomst for firmaet, der som minimum ville sikre løn- og ansættelsesvilkår svarende til de kommunale sygeplejersker,” forklarer Hanne Holst Long.

Kræver tid og ressourcer

Hanne Holst Long understreger, at det aldrig må blive den enkelte medarbejder, der betaler med fritid uden løn for at afprøve nye organisationsformer. Det er derfor afgørende, at der ved en omorganisering tilføres ekstra økonomi.

”En ny arbejdsform kræver både tid og ressourcer at implementere, hvis den i sidste ende skal blive en succes. Derfor vil vi i Kreds Midtjylland følge med i projekt Erantis i Ikast-Brande Kommune og løbende give vores input til, hvordan man bedst muligt sikrer faglig forsvarlighed og et ordentligt arbejdsmiljø i de selvstyrende teams,” siger Hanne Holst Long. ●

Teams sikrer tværfaglig overskuelighed

Det giver et bredt fagligt syn på borgerne, at man som sygeplejerske samarbejder med sine andre kollegaer. Det fortæller Lea Suhr Reckeweg og Michelle Greger Birkholm, sygeplejersker i de selvstyrende teams i Kerteminde Kommune.

Tekst **DIANA MAMMEN** · Foto **HEIDI LUNDSGAARD**

”Skrøbelig borger med nedsat appetit er begyndt at falde oftere.”

Det er noteret af det tværfaglige team i Kerteminde Kommunes hjemmesygepleje, som til det ugentlige holdmøde skal drøfte, hvordan de kan yde den bedste hjælp og pleje.

Sygeplejerskerne Lea Suhr Reckeweg og Michelle Greger Birkholm fortæller om borgers sygdomsforløb og medicinforbrug.

En diætist og ergoterapeut er inviteret med til mødet og fortæller om madvaner og indtag for at undgå vægttab samt mu-

ligheden for en stol med hjul, så borgeren kan undgå at falde, når der gøres rent.

”Hver faggruppe bidrager med deres viden, så man kommer hele vejen rundt om borgeren. Det gør, at man med det samme kan handle på, hvad borgeren har brug for. Det bliver sat i værk hurtigere, da alle parter er med til mødet,” siger Lea Suhr Reckeweg. Michelle Greger Birkholm tilføjer:

”Holdmøderne sikrer, at man er med i hele processen om de beslutninger, der bliver truffet om borgerne.”

Begge sygeplejersker er enige om, at det bidrager til større overskuelighed, da man ved hvilke begrundelser, der ligger bag beslutningerne om en borger.

Sparring kollegaer imellem

”Et godt samarbejde på tværs af teamet er afgørende. Det giver mig et bredt fagligt syn på borgerne, fordi jeg får input fra andre faggrupper end min egen,” siger Michelle Greger Birkholm.

Hun fortæller, at fordi man også kender sine kollegaer så godt i de små teams, er det mere naturligt at spørge hinanden til råds:

”Som sygeplejerske er jeg måske ude ved en borger én gang om ugen, så hvis jeg skal have af- eller bekræftet, om min observation af en borgers tilstand er korrekt, kan jeg trække på de kollegaer, som er i hjemmet oftere.”

Tre gange om ugen mødes teamet også og drøfter, om der er noget, der skal handles på nu og her. Lea Suhr Reckeweg forklarer, at samarbejdet på tværs af faggrupper fungerer til ug, efter man har organiseret sig i teams: ”Den største forskel er, at vi nu har hjemmeplejen tæt på, så man kender hinanden og ved derfor, hvordan vi kan hjælpe hinanden, så det tilgodeser borgerne. Det er blevet en naturlig del af vores hverdag at trække på hinandens forskellige fagligheder.”

I Kerteminde Kommune holder man et ugentligt holdmøde, hvor sygeplejerskerne Lea Suhr Reckeweg (mf.) og Michelle Greger Birkholm (th.) sidder til bords med social- og sundhedsassistenter, -hjælpere og en visitator. Når en borgers forløb kræver det, kan f.eks. en diætist eller terapeuter også deltage.

TVÆRFAGLIGE TEAMS

I Kerteminde Kommune har man arbejdet i teams siden juni 2021. Arbejdsmetoden er udbredt til at dække hele kommunen.

- Der er i alt 12 teams, hvor otte af dem dækker dagvagter, tre dækker aftenvagter, og et har nattevagter.
- Et team består af 14 faste medarbejdere: tre sygeplejersker, to social- og sundhedsassistenter, syv social- og sundhedshjælpere, en terapeut og en visitator.

”

VI FØLGER DET TÆT

Når det kommer til nye organiseringer og måder at arbejde på, skal det følges tæt. Derfor har Dansk Sygeplejeråd også øjnene rettet mod arbejdet med selvstyrende teams, især med fokus på, hvad den nye arbejdsmetode kommer til at betyde for medlemmerne.

Tekst **DIANA MAMMEN** · Foto **SØREN SVENDSEN**

Kontinuitet, ressourcer samt faglighed og de rette kompetencer.

Det er nøgleordene om selvstyrende teams, hvis man spørger Dorthe Boe Danbjørg. Som næstformand i Dansk Sygeplejeråd følger hun den nye arbejdsmetode på tæt hold med både optimisme og forbehold. Hun mener, at der er et behov for at blive klogere på, hvordan man kan gå nye veje på ældreområdet:

”Selvstyrende teams rummer spændende perspektiver, bl.a. er en af styrkerne det tværfaglige samarbejde, hvor de forskellige medarbejders kompetencer bliver sat i spil.”

Kontinuitet

Et af hovedformålene med selvstyrende teams er at skabe mere kontinuitet for borgeren.

”Det er vi mange, der længe har haft ambitioner om, men det er stadig ikke

lykkedes i systemet. Jeg kan derfor have en bekymring for, at det nu bliver pålagt det enkelte team. Så ansvaret ene og alene bliver lagt på deres skuldre,” siger Dorthe Boe Danbjørg.

Hun pointerer, at det er godt, at det for nu tyder på, at der kan skabes sammenhæng for borgerne, når de får besøg af de samme personer i de selvstyrende teams, men at det aldrig må blive et individualiseret problem at løse.

Mangel på medarbejdere

I Dansk Sygeplejeråd er man opmærksom på manglen på medarbejdere.

”Og udviklingen inden for sundhedsvæsenet går jo kun en vej: Der kommer flere mennesker, der har behov for pleje og behandling,” forklarer Dorthe Boe Danbjørg, som sætter spørgsmålstegn ved, om den nye organiseringsform kan løse den mangel, der er på ressourcer og medarbejdere.

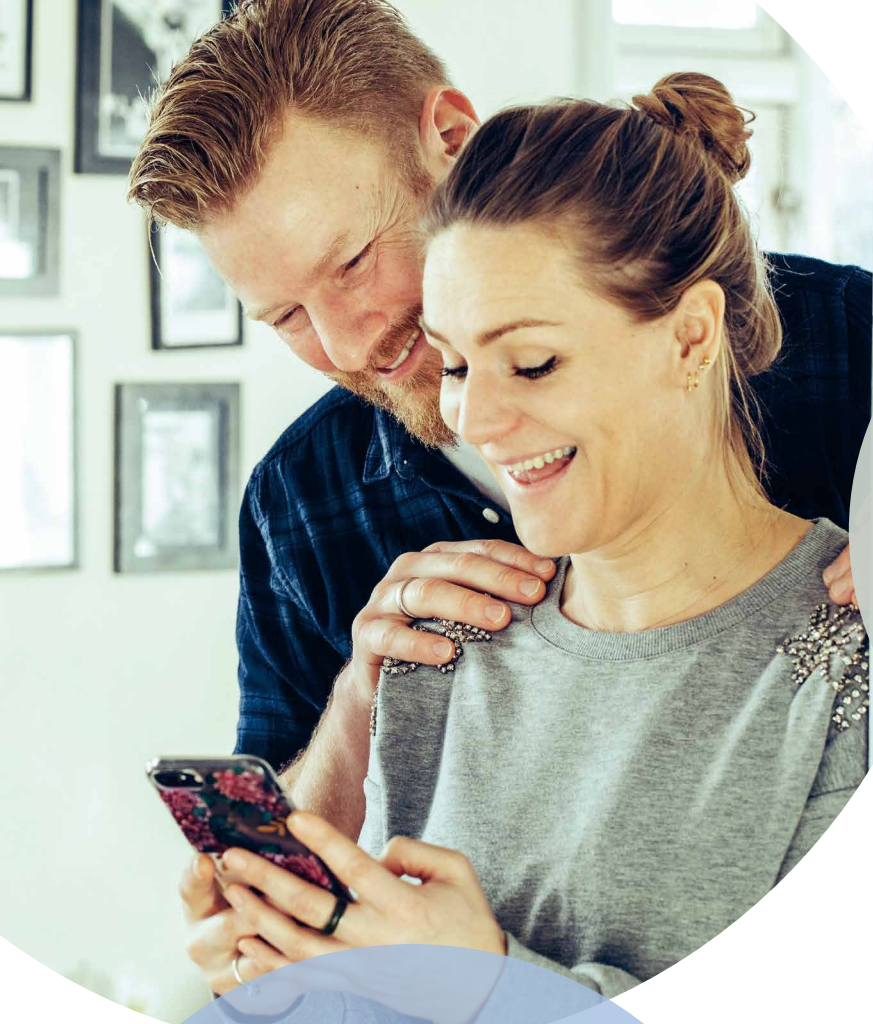
”Derfor er vi også opmærksomme på, om reglerne overholdes. Hvis sygeplejersker skal dække vagterne i teams, så skal der være nok ansat til, at bl.a. hviletid overholdes.”

Faglighed og de rette kompetencer

Hvad det betyder for medarbejdernes faglighed at arbejde tværfagligt i små teams har også næstformandens bevågenhed:

”Når man er sammensat i et team, skal man ikke gøre noget, man ikke er uddannet til, og man skal bruge kompetencerne klogt ude ved borgeren. Teams er som en organisme, hvor man er afhængig af hinanden, og man skal kunne stole på hinanden, så borgerne får den korrekte pleje.”

Dorthe Boe Danbjørg understreger, at der i ældreplejen er stor kompleksitet, som kræver, at de rette kompetencer kommer i spil ude ved borgerne. Det skal sikres og løses i arbejdet med teams. ●

Hvad har DSR med dit valg af bank at gøre?

Lån & Spar er ejet af bl.a. DSR. Det betyder jo ikke, at du absolut skal vælge os. Bare at det er en god ide lige at tjekke de fordele, du får som medejer.

3% i rente* på din lønkonto

Ud over de økonomiske fordele er vi en bank som alle andre. Du kan bruge os til det hele – fra lønkonto til investering. Alt fra opsparing til realkredit og rådgivning om boligkøb.

Vores rødder er i faglige fællesskaber

At tage ansvar for hinanden ligger i vores DNA. Lån & Spar tager klima, bæredygtighed og etik alvorligt. Godt hjulpet på vej af en engageret bestyrelse, som også ønsker at give medlemmer af DSR særligt favorable vilkår.

Giver det mening?

Ring 3378 1927 – eller gå på lsb.dk/dsr og book et møde.

*3% i rente på op til 50.000 kr. kræver medlemskab af DSR og afsluttet uddannelse. Indestående over 50.000 kr. forrentes med 0%. Du skal betale negative renter, hvis dit samlede indlån overstiger 100.000 kr. Du skal samle hele din privatøkonomi hos Lån & Spar (LSBprivat er en del af en samlet pakke af produkter og services, som din økonomi kreditvurderes ud fra). Rentesatserne er variable og gælder pr. 9. maj 2019. Du behøver ikke flytte dine realkreditlån. Men evt. ændringer og nye realkreditlån skal gå gennem Lån & Spar og Totalkredit – se alle vilkår på lsb.dk/medlemsvilkaar.

Lån & Spar

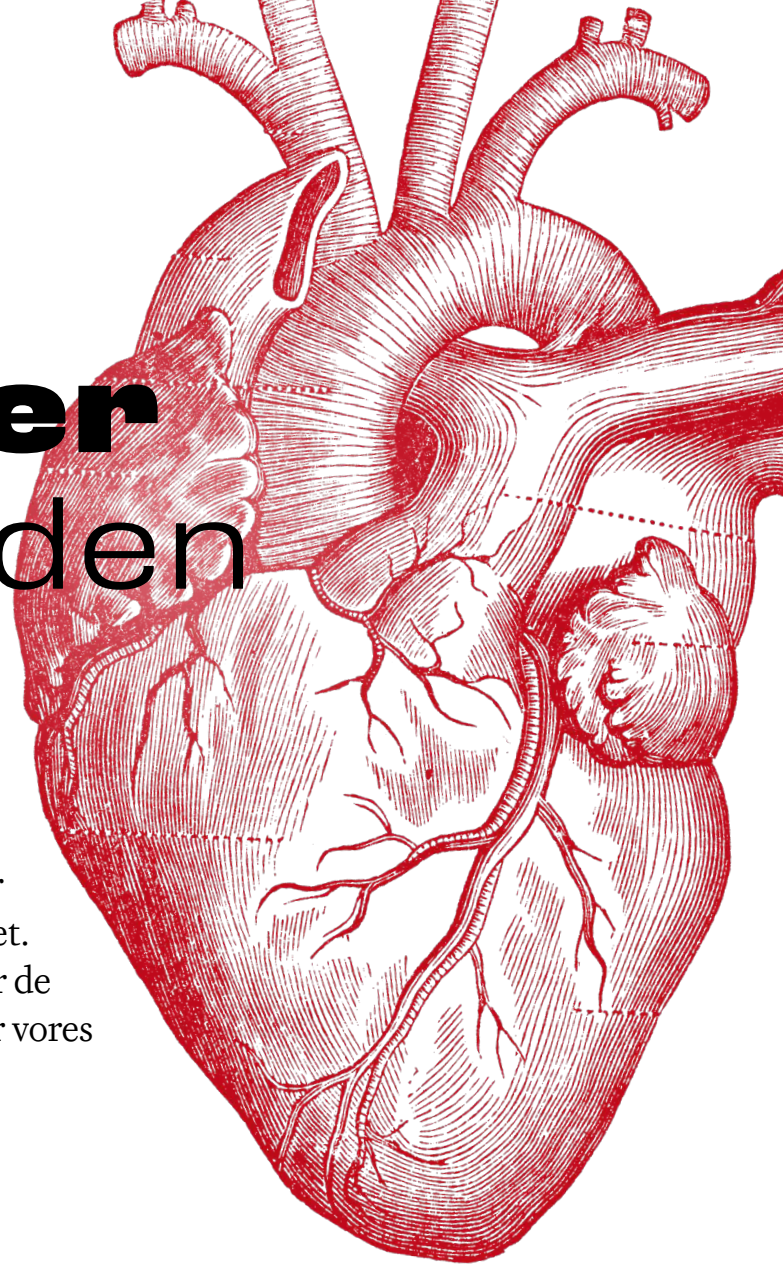
• Dengang •

SELVSTYRENDE TEAM ANNO 1974

Hjemmesygepleje var for mere end 50 år siden privat virksomhed. Men efterhånden som velfærdssamfundet etableredes, blev det i stigende grad en offentlig opgave. I 1973 blev hjemmesygepleje ved lov en rent kommunal opgave. Den gamle ordning med mange forskellige hjemmesygeplejeordninger blev dermed afskaffet.

Marie Kjeldgaard Knudsen var i 1974 hjemmesygeplejerske på Lyø - tilknyttet hjemmesygeplejen i Faaborg Kommune. Det private initiativ var der dog stadig brug for i Maries arbejde, kunne man læse i *Tidskrift for Sygeplejersker*. I de fleste situationer klarede hun opgaverne selv, men når der indimellem var brug for en ekstra hånd, kunne Marie trække på én af øens unge kvinder, der var oplært i at tage sig af praktiske ting, såsom at alarmere hjemmevernskutteren.

Hjerte- afdelinger gør hinanden klogere

Eva Anderlo og Ditte Marie Willerslev arbejder begge med nyopererede hjertepatienter efter åben kirurgi, men to forskellige steder i landet. For at blive klogere på forskelle og ligheder har de besøgt hinanden. – Vi skal være nysgerrige. For vores patienters skyld, lyder det.

Tekst **NANNA TOFT** • Foto **PRIVAT**

Hvordan fjerner de patienternes dræn efter åben hjertekirurgi? Hvilke smertestilende præparater bruger de? Hvordan foregår opvågningen?

Spørgsmålene var mange, da intensivsygeplejerske Ditte Marie Willerslev tilbage i november 2020 kom tilbage til hjerte-lunge og karkirurgisk afdeling, Forberedelse og Opvågning, Øst 1 på Aarhus Universitetshospital. Alle kolleger ville vide, hvordan Dittes 14-dages studiepraktik havde været på Rigshospitalets afdeling for nyopererede hjertepatienter efter åben kirurgi: Afdeling 4141 Fasttrack.

For hvilke ligheder var der mellem afdelingerne? Og var der noget, hvor procedurerne var meget forskellige?

“Det blev hurtigt ret åbenlyst, at der virkelig var et potentiale for at udveksle erfaringer på tværs af afdelingerne, så da

corona igen tillod besøg, fik vi inviteret en gruppe sygeplejersker fra Rigshospitalet over til os,” fortæller Ditte Marie Willerslev.

Også her var der begejstring at spore, da gruppen af sygeplejersker vendte hjem til egen matrikel i København og alle refleksionerne begyndte at presse sig på.

“Vores tilgang til patienterne var meget den samme. At vi tænker rehabilitering fra første sekund, de er her. De har jo bedst af at komme hurtigt igennem i stedet for at få et langt indlæggelsesforløb, fortæller afdelingssygeplejerske fra Rigshospitalet, Eva Anderlo.

“Men der var også flere ting, der var afgørende anderledes.”

Hiver dræn ud på en udånding

For samtlige patienter på begge afdelinger gælder, at de alle er nyopererede ef-

ter åben hjertekirurgi. Der vil derfor altid være overskydende væske, herunder blod, og der vil også være luft, der skal ud af brysthulen.

Patienterne får derfor alle lagt et, to og ind i mellem tre dræn ind, hvilket stort set altid er generende, da de kan ligge og gni- de op ad lungehinden, og patienten derfor kan blive hæmmet i sin respiration. Men at have dræn er ikke altid lige så generende som rent faktisk at få dem fjernet.

Og lige præcis den procedure, viste det sig, at afdelingerne håndterede på to forskellige måder. Hvor Rigshospitalet altid har bedt patienterne om at holde vejret, når et dræn blev trukket ud, fjerner personalet på Aarhus Universitetshospital drænet på en udånding.

“Hvor det gjorde ondt på vores patienter, virkede det væsentligt mindre smertefuldt i Skejby,” fortæller Eva Anderlo.

For at blive klogere, skal man sommetider vove sig ud over egne grænser.

— EVA ANDERLO, afdelingssygeplejerske

Gud, var det bare det?

Afdeling 4141 Fasttrack på Rigshospitalet har derfor ændret procedure. Med stor succes.

“Vi forbereder altid vores patienter på, at det kan gøre ondt. Det har vi altid gjort, men nu er den typiske kommentar fra dem: “Gud, var det bare det?”, hvilket er fantastisk. For der er jo rent faktisk tale om, at drænet er på størrelse med en lille haveslange,” forklarer Eva Anderlo.

I Skejby blev Ditte Marie Willerslev og hendes kolleger omvendt opmærksomme på, at de på Rigshospitalet altid fjernede et dræn inden for to timer efter, patienten var blevet mobiliseret.

“Pointen er, at jo længere tid der går, jo større risiko vil der være for, at der kan gemme sig væske i en lille lomme. Også fordi de her dræn godt kan ligge i en vinkel, der gør, at de måske ikke fanger det hele,” forklarer Ditte Marie Willerslev.

Hun fortæller, at den særlige nuance med et vindue på to timer derfor er blevet implementeret som en del af retningslinjerne i dag på hjerte-lunge og karkirurgisk afdeling på Aarhus Universitetshospital.

“Og det er en super værdifuld tilføjelse, der potentielt kan skåne patienten for flere dræn eller for genindlæggelse på et senere tidspunkt,” fortæller Ditte Marie Willerslev.

To forskellige slags anæstesi

Men skal patienterne helst være sovende, når personalet tager imod dem på afdelingen? Eller er der fordele ved at være lidt halvvågne? Gør det en forskel, hvor lidt eller hvor meget, de kan huske?

For både Ditte Marie Willerslev og Eva Anderlo var det spændende at erfare, at der bliver brugt to forskellige slags anæstesi.

“Hos os er de fleste patienter halvvågne, når vi modtager dem, hvor de på Skejby er dybere sovende. Vi nåede at tale om, at det ville være interessant at finde ud af, hvor meget kvalme eller hvor mange tilfælde af delirium, patienterne havde, og hvilken betydning anæstesen så havde,” fortæller Eva Anderlo.

Ditte Maria Willerslev lagde også mærke til, at hvor de på egen afdeling på Skejby har enkeltmandsværelser til rådighed til alle patienter, er faciliteterne på Rigshospitalet anderledes. Her ligger alle på firemands-stuer.

“Vi har derfor mulighed for, hvis alle ønsker det, at de pårørende kan være til stede, når patienterne vågner,” fortæller Ditte Marie Willerslev.

Optimere patientforløb – sammen!

To afdelinger. Samme typer af patienter. Visse fællestræk, men også en del, der bliver gjort på to forskellige måder. Det er de grundlæggende erfaringer, som Rigshospitalets Fasttrack 4141 og hjerte-lunge og karkirurgisk afdeling, Forberedelse og

Opvågning, Øst 1 på Aarhus Universitetshospital har fået indtil videre.

En ting står dog lysende klart for både Eva Anderlo og Ditte Maria Willerslev: Der er stadigvæk meget at lære af hinanden. Så derfor skal Ditte Maria Willerslev, afdelingssygeplejerske Marianne Mikkelsen og den kliniske udviklingssygeplejerske Lone Hedegaard Andersen til København igen til april 2022.

Men det slutter ikke her.

For hvad med at fokusere på kvalme? Hvordan kunne man gøre den mindre? Og hvad med helt generelt at sammenkøre data? Det kunne også være interessant at undersøge, hvilken indflydelse musik kunne have i en opvågningsfase.

“Vi har så meget, vi ønsker at dykke ned i. Jeg har tænkt på, om vi skulle etablere faste besøg flere gange årligt eller måske ligefrem have en løbende erfaringsudveksling via faste kontaktpersoner,” fortæller Eva Anderlo.

“Det handler jo om at forsøge at optimere de her patientforløb så meget som overhovedet muligt,” forklarer Eva Anderlo, der bliver bakket op af Ditte Marie Willerslev.

“Vi skal ikke bare gøre det, vi plejer. Vi skal være nysgerrige. For vores patienters skyld.” ●

→
Ditte Marie Willerslev (nr. 3 fra venstre) blev på flere måder favnet af kollegerne på Afdeling 4141, da hun var i studiepraktik.

Medicin- håndtering i trygge rammer

I Enhed for Klinisk Træning på Amager Hospital får sygeplejestuderende mulighed for at træne færdigheder som medicin håndtering og injektionsteknik i rolige rammer.

Tekst **CHRISTINA SOMMER** • Foto **NIKOLAI LINARES**

Gruppen af sygeplejestuderende i hvide, turkise og mørkeblå uniformer står samlet midt på den lange gang på Amager Hospital en tidlig morgen i marts. De er alle i praktik på 2. semester i kommuner og på hospitaler, men nu klar til en anderledes dag i Region Hovedstadens Enhed for Klinisk Træning, hvor de skal træne dispensering og administrering af medicin og injektionsteknik.

Dagen byder på tre workshops med oplæg og scenarietræning – alle med den fiktive patient

Grethe som omdrejningspunkt. Grethe har diabetes og KOL og har fået en lungebetændelse oveni, og de studerende skal dispensere og administrere medicin til hende i levende figurant live i både hospitalsseng og Grethes eget hjem.

Der skal tænkes nyt

Det supplerende, kliniske læringsforløb er blevet til i erkendelse af, at mange kliniksteder er pressede, fortæller projektleder Karen Margrethe Buur fra Region Hovedstadens Center for HR og Uddannelse:

Mie Thalsø (tv) og **Lærke Jo Ølholm** er i praktik i hhv. Frederikssund Kommune og på Kirurgisk Sengeafsnit KO141 på Nordsjællands Hospital. De er begge begejstrede for dagens læringsforløb: "Det var ekstremt givende at møde andre studerende, især fra sekundær sektor – at få delt nogle refleksioner og høre, hvordan de gør. Jeg føler mig klart mere sikker i medicin håndtering nu," siger Mie Thalsø. Lærke Jo Ølholm supplerer: "Det var lærerigt at møde studerende fra kommunerne. Jeg føler mig meget bedre rustet nu, hvor jeg har set, hvad jeg kan møde i primær sektor."

↑ Efter et oplæg om Grethes sygdomsbillede ved indlæggelse ved klinisk vejleder **Hanne Gerda Nielsen (tv)** er de studerende klar til at kaste sig over medicinlisten i det virkelighedstro medicinrum, som farmaceuter har hjulpet med at indrette. Med tiden får de studerende adgang til Sundhedsplatformens træningsmiljø, men denne dag må de nøjes med Medicin.dk og et "nedetidsskema" (medicinskema på papir til at dokumentere på). Det var dog ikke det mest udfordrende for Mie Thalsø: "Vi registrerer i CURA, og jeg aner intet om ATC-koder, så vi kæmpede lidt i begyndelsen."

"Der er brug for at tilbyde de studerende supplerende klinisk læring, der giver dem et ensartet udgangspunkt for medicin håndtering uanset, hvor de er i klinikophold."

Underviserne er frikøbte, kliniske vejledere og undervisere og uddannelseskonsulenter fra begge sektorer. I løbet af marts har ca. halvdelen af regionens omkring 600 2.-semesterstuderende gennemført forløbet, der efter planen skal være et tilbud til alle fra efteråret 2022. ●

Lærke Jo Ølholm (tv) og **Emilie Højsgaard** er vant til at dispensere og administrere medicin til patienter i hospitalssenge i deres praktik på det kirurgiske sengeafsnit. Grethe spilles af 4.-semestersygeplejestuderende Sofie Klemi, som både kræver hjælp til mobilisering efter en lang nat i sengen, opmuntring til at synke tabletterne og afspritning af maveskind til insulinpen. Rollespillet ved sengen kører to gange med forskellige studerende, begge efterfulgt af refleksion i plenum: "Det gav stof til eftertanke om, hvordan jeg selv omgås patienter – hvilke observationer er vigtige, og hvor meget information skal de have om f.eks. bivirkninger," fortæller Lærke Jo Ølholm.

Den over 100 år gamle, lange blå hospitalsgang summer af snak i pauserne. Før den supplerende kliniske træningsdag har de studerende gennemført et digitalt forberedelsesforløb med materiale udviklet i samarbejde med en underviser i farmakologi på Københavns Professionshøjskole.

↑ I Grethes eget hjem med broderet løber og askebæger på sofabordet gør Grethe nu i skikkelse af uddannelseskonsulent i CHRU Birgitte Lichtenstein sit til at forstyrre fra sin plads i sofaen, når der skal dispenseres medicin til 14 dage ved spisebordet. **Mie Thalsø** (th) er rutineret og finder hurtigt medicinkassen frem. **Lærke Jo Ølholm** har debut og savner i den grad roen i hospitalets medicinrum og den sikkerhed, PC'en giver hende: "Jeg scanner hvert medikament ind. Laver jeg fejl, kan jeg ikke komme videre. Det var så fedt, at Mie tog mig i hånden og viste, hvordan man gør. Der var ingen dumme spørgsmål."

← Workshoppen i injektionsteknik byder først på et oplæg om subkutane, intramuskulære, intravenøse og intradermale injektioner samt intraossøs infusion. Og bagefter er der rig mulighed for at stikke i små puder og dukke. Efterfølgende har **Mie Thalsø** selv givet en borger en intramuskulær injektion for første gang: "Jeg har givet subkutane injektioner før, men workshoppen gav plads til at fejle, og jeg ved nu mere om de forskellige teknikker – f.eks. at den blå kanyle er til intramuskulære injektioner."

Træning i trygge rammer

Enhed for Klinisk Træning på Amager Hospital udvikler supplerende kliniske træningsforløb til sygeplejestuderende i Region Hovedstaden på flere semestre. I uge 17 trænede alle 630 1. semesterstuderende grundlæggende færdigheder som f.eks. hygiejne og kateteranlæggelse. Og der er endnu et forløb på vej om casen Grethe, denne gang for studerende på 4. semester, hvor udgangspunktet er klinisk lederskab.

Flere føder ekstremt for tidligt om efteråret

Ud af 1.000 fødsler sker to før uge 28. De såkaldt ekstremt for tidligt fødte børn må lade sig indlægge på et neonatalafsnit. Stine Gianelli fødte sin datter Mynte i uge 24⁺⁴. De lå i seks uger på Rigshospitalet, hvor sygeplejerskerne hjalp dem i den første, svære tid.

Tekst **DIANA MAMMEN** · Foto **CLAUS BECH**

Den 15. august 2021 bliver Stine Gianelli kørt fra Holbæk til Rigshospitalet. Hun har fået veer, selvom hun først har termin den 1. december.

Et nyt studie fra Statens Serum Institut viser, at fødsler før uge 28 bl.a. hænger sammen med årstiderne. Der fødes flest børn ekstremt for tidligt om efteråret. Faktisk hele 25 pct. flere end om vinteren, hvor der fødes færrest.

Om det var fordi, efteråret var lige rundt om hjørnet, at Stine Gianelli fødte

15 uger for tidligt, ved hun ikke. Ikke desto mindre kom den ekstremt for tidlige fødsel som et chok:

”Jeg havde haft en ukompliceret graviditet. Jeg havde ingen infektioner, mit fostervand var klart, og lige pludselig fødte jeg bare.”

Derfor bliver både mor og barn indlagt på Rigshospitalet, hvor de i særdeleshed møder sygeplejersker, der under indlæggelsesperioden står for den behandling, der skal til, når et barn er kommet til verden så ekstremt for tidligt.

”Sygeplejerskerne hjalp ikke kun med alt det praktiske om min datter. De hjalp også med at svare på diverse bekymrede spørgsmål, man har, når man føder sit barn alt for tidligt. De var der for min datter, men de var der også for mig og os som forældre.”

En hjælpende hånd

Mynte vejede 772 gram, da hun blev født.

I starten, forklarer Stine Gianelli, var det sygeplejerskerne, der tog sig 100 pct. af datteren. Gav mad, puslede, kontrollerede, målte og vejede. Men de var gode til at forklare, hvad der blev gjort og hvorfor.

”Og efter et par dage, hvor jeg var kommet mig over chokket, hjalp de mig med at holde mit barn, som jo var i kuvøse og havde slanger og ledninger påsat,” fortæller Stine Gianelli om den glæde, det var at få sin datter op til sig.

Hun lægger ikke skjul på, at dét at føde så meget før termin kom som en stor forskrækkelse, som sad i kroppen længe efter. Derfor var det en stor hjælp, at sygeplejerskerne var der for Mynte.

”De var der for min datter, som heldigvis klarede det godt. Hurtigt blev hun så frisk, at jeg kunne klare alt undtagen selvfølgelig at give medicin,” fortæller Stine Gianelli, som sætter pris på den hjælp, hun fik i sit livs mest sårbare situation, samtidig med at hun også oplevede en anden krise på tæt hold.

Ramt af strejke

For selvom den afdeling, hvor mor og barn var indlagt, ikke var udtaget til strejke, så gik sygeplejerskestrejken ikke ubemærket hen:

”Det var en meget kaotisk periode, og man kunne godt mærke på sygeplejerskerne, at de var påvirkede af strejken. Selvom de til tider var travle og pressede, formåede de alligevel at være der for os.”

Det handlede for Stine Gianelli om de små ting, som i en for sygeplejerskerne travl hverdag betød alverden for hende som indlagt:

”Nogle sygeplejersker var gode til at berolige mig. En lille ting som at dreje sig væk fra computeren og kigge på mig, når vi talte sammen, eller tage mig i hånden, når man var ked af det. Det betød især noget, fordi

Stine Gianelli bor i Holbæk sammen med sin kæreste og deres datter Mynte, som på syv måneder har taget 5,7 kg på og er vokset fra 33 til 61 cm. En lille fighter bliver hun kaldt af sine forældre.

det var en akut, intens og traumatisk oplevelse at føde for tidligt, og derfor var det så vigtigt at føle, at man blev set og hørt.”

Involverer hele familien

Om det er forår, sommer, efterår eller vinter gør ikke nogen forskel for sygeplejerske Thea Arnild Feddersen, som i seks og et halvt år har arbejdet med præmature børn på Afdeling for Intensiv behandling af nyfødte og mindre børn på Rigshospitalet. Uagtet årstiden arbejder hun og hendes kollegaer med familiecentreret omsorg, som går ud på at være der både for det intensive barn, men også for resten af familien.

”Her skal der være plads til hele familien, så for mig som sygeplejerske er der en kæmpe opgave i at hjælpe dem til at

være forældre på bedste vis, med de rammer man arbejder indenfor,” siger Thea Arnild Feddersen.

Hun forklarer, at forældrene har brug for, at man ser dem og involverer dem i, hvad der skal ske og gøres, men også hjælper dem med at knytte sig til barnet.

”Efter et par dage, hvor jeg var kommet mig over chokket, hjælp de mig med at holde mit barn”

”At føde for tidligt kan indebære, at man er i krise og ikke føler tilknytning til sit nyfødte barn, fordi man i den første

tid ikke lige så nemt kan holde barnet. Så hjælper vi med, at man på andre måder kan være tætte,” siger neonatalsygeplejersken, som synes, det er en gave at kunne hjælpe og støtte forældrene og vide, at de og deres for tidligt fødte er havnet det bedste sted.

Thea Arnild Feddersen anerkender dog, at det som forældre er nedslidende at være indlagt:

”Der er enormt mange lyde, som kan være stressende at være i, så det er okay at reagere. I de situationer er jeg som sygeplejerske der for at støtte dem. Jeg vil altid gerne blive bedre, men jeg gør mit bedste for at være der for hele familien, ikke kun det intensive barn.”

Sidste år blev der født 63.473 børn i Danmark. ●

1

Florence Nightingale havde meget klare holdninger til tryksår, som hun så mange af for 160 år siden på krigshospitalet Scutari på Krim. Hvad var hendes syn på tryksår?

- A.** FN anså tryksår som et resultat af dårlig sygepleje og omsorg og forbandt tilstedeværelsen af dem med skam.
- B.** FN anså tryksår som et resultat af dårlig kost hos patienterne.
- C.** FN anså tryksår som en ubetydelig del af sygeplejen, der ikke var prestigefyldt i at beskæftige sig med.

2

Hvilke er de tre mest trykudsatte steder på kroppen?

- A.** Korsbenet, hoftbenskammen, sædemusklerne
- B.** Korsbenet, sædemusklerne, hælene
- C.** Underkøben, hoftbenskammen, hælene

3

I 2018 deltog 19 danske intensivafdelinger i en verdensomspændende undersøgelse af tryksår hos voksne intensivpatienter. Af disse havde 30 pct. mindst ét tryksår på tidspunktet for undersøgelsen. Hvor mange af disse havde fået tryksår på intensivafdelingen?

- A.** 30 pct.
- B.** 50 pct.
- C.** 75 pct.

4

I samme undersøgelse, der er omtalt i Fag & Forskning nr. 1/2022, svarede 53 pct. af sygeplejerskerne, at de havde følgende grad af kendskab til sygehusets retningslinjer for forebyggelse:

- A.** I nogen grad/i mindre grad/slet ikke
- B.** I høj grad
- C.** I meget høj grad

TRYKSÅR

Tekst **JAKOB LUNDSTEEN**

Kronisk syge og akut dårlige patienter er en del af hverdagen på sengeafsnitene på hospitalerne. Disse patienter er i stor risiko for at udvikle tryksår. Her kan du teste din viden om tryksår.

5

Hvor stor en andel af tryksår kan forbygges?

- A.** 75 pct.
- B.** 85 pct.
- C.** 95 pct.

6

Tryksår rammer især ældre, men også andre kan i teorien være i høj risiko, hvis bestemte forhold er gældende. Hvilke grupper?

- A.** Sengeliggende eller stillesiddende borgere
- B.** Overvægtige, undervægtige, kritisk syge
- C.** Diabetes- og hjertepatienter.

7

Der findes ikke nyere tal på, hvad tryksår koster det danske samfund, men en dansk undersøgelse anslag i 2013, at udgifterne løb op i?

- A.** 800 mio. kr.
- B.** 1,3 mia. kr.
- C.** 1,7 mia. kr.

8

Hvor mange forskellige risikofaktorer for opståen af tryksår, er der beskrevet i faglitteraturen?

- A.** 200
- B.** 250
- C.** 300

Læs mere om forebyggelse af tryksår i Fag & Forskning nr. 1/2022 og nr. 2/2018

Announce fra Novo Nordisk

Sådan kan vi hjælpe et overbelastet barn

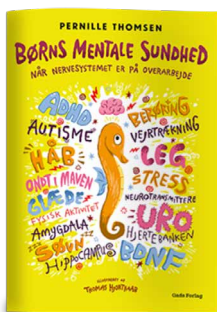
Lucas er en urolig sjæl og kommer ofte i konflikt med både børn og voksne i børnehaven. Han spyr ild og slemme ord. Hans hånd er jævnligt ude af kontrol og rammer et barn i forbifarten. Særligt udtalt er det på skiftedage imellem mor og fars hjem. På det seneste har Lucas flere gange højlydt, grædende klaget over ondt i maven og er blevet ringet hjem fra børnehave.

'Børns mentale sundhed' handler om børn som Lucas, hvis nervesystem er overbelastet. Pernille Thomsen er fysioterapeut og ekstern lektor ved fysioterapeutuddannelsen og arbejder til dagligt primært med denne målgruppe af børn og unge.

Bogen er ikke et videnskabeligt værk, men en bog som i et letforståeligt sprog formidler de komplicerede neurofysiologiske processer, som foregår i vores hjerne, når vi påvirkes af sansestimuli. Tilgangen er naturvidenskabelig og har fokus på den arbejdsopgave, som er fysioterapeutens. Ønsket er, at børn som Lucas bliver mødt med forståelse og overbærenhed, og at de voksne – forældre og fagprofessionelle – får viden og kompetencer til at håndtere og dæmpe det overbelastede system. Det kalder ofte på en tværfaglig indsats for at lykkes.

Ønsket er, at børn som Lucas bliver mødt med forståelse og overbærenhed.

Både forældre og professionelle føler sig ofte magtesløse overfor en vred Lucas med løs hånd og uro i kroppen. Resultatet er et konfliktfyldt samspil og mange irettesættelser. Det sætter sig på selvværdet og sætter endnu mere gang i det urolige system. Tøjet klør, lyde og lys forstærkes,

Pernille Thomsen
BØRNS MENTALE SUNDHED
Når nervesystemet er på overarbejde
Gads Forlag
96 sider – 149,95 kr.

og det bliver svært for barnets hjerne at sortere i sanseindtrykkene. Hele barnekroppen kommer i alarmberedskab. Det bliver som en colaflaske, der rystes flere gange i dagens løb, låget skrues af, og barnet eksploderer.

Børn som i forvejen er udfordret med autisme, ADHD og angst er i særlig grad udsat for, at nervesystemet bruser over. Nervesystemer smitter. Derfor retter 75 pct. af den behandling, som Pernille Thomsen yder i sin klinik, sig mod forældre og deres nervesystem, resten mod børnene. Børn og forældre får viden om de fysiologiske processer, som foregår i hjernen, og de får hjælp til at få et fælles sprog til forståelse af barnets følelser. Fysisk aktivitet sætter gang i hormonelle processer, som virker beroligende. Det samme gælder berøring og vejrtrækningsøvelser.

Det er en bog, som holder, hvad den lover. Den formidler et kompliceret stof på en meget enkel og letforståelig måde. Den taler til en bred målgruppe: Forældre, lærere, pædagoger, sygeplejersker, ergoterapeuter, fysioterapeuter, socialrådgivere, læger og psykologer, som arbejder med børn og unge. Den giver en hurtig repetition af de neurofysiologiske processer og låner et sprog til at give forklaring til børn og forældre om, hvad der er på spil, når colaflaskeeffekten sætter ind, så en som Lucas kan mødes af forståelse og den rette indsats i stedet for skæld ud.

Hanne Lindhardt, sundhedsplejerske, MSA

Vejviser til ungdommen

Julius Mygind
DU ER IKKE F**KED, DU ER BARE UNG
 En uperfekt guide til din ungdom
 Politikens Forlag
 160 sider - 139,95 kr.

Hvis du skal vælge én bog, som din teenager skal tvangslæse, er det denne.

Forfatteren til bogen, Julius Mygind, som i dag er coach og foredragsholder, var som yngre selv på selvmordets rand, ramt af misbrug og selvmedlidenhed og afvisende overfor hjælp, med en tro på at alle andre end ham selv var perfekte. Vendepunktet kommer, efter at han nødtvunget er gået med til at deltage i en samtale med en fra SSP. Og der sidder Julius så, mut og tavs med korslagte arme og signalerer, at han på ingen måde gider være der. Skolepsykologen er en mand i 30'erne med en grim sweater og en lunken kop kaffe i hånden, der siger de skelsættende ord:

”Julius, fair nok, at du ikke gider at være her. Det er helt okay. Jeg har stor forståelse for, hvorfor du gør, som du gør, for det er dit liv og din historie. Men jeg bliver nødt til at høre dig: Hvem har egentlig sagt til dig, at du ikke er god nok, som den du er? Eller for den sags skyld dum? Er du virkelig glad for den måde, du har indrettet dine tanker og dit liv på? Altså, når du står op om morgenen, er du så bare en lille smule glad?”

Ordene medfører en forløsende rejse, hvor Julius langsomt lægger parader væk, begynder at tage ansvar for sit eget liv, giver slip på kontrollen og beder om støtte og hjælp.

Forfatteren dvæler ved topscoren af 'De 5 ting døende fortryder mest' af Bronnie Ware, en palliativ sygeplejerske, som efter utallige samtaler med døende kommer frem til følgende fem ting:

1. Jeg ville ønske, at jeg havde haft modet til at leve et liv, hvor jeg var mere tro mod mig selv.
2. Jeg ville ønske, at jeg ikke havde arbejdet så meget.
3. Jeg ville ønske, at jeg havde haft modet til at udtrykke mine følelser.
4. Jeg ville ønske, at jeg havde holdt kontakten med mine venner.
5. Jeg ville ønske, at jeg havde tilladt mig selv at være mere lykkelig.

Forfatteren formidler med dagligdags eksempler, hvor vigtigt det er ikke at gå rundt alene med negative tanker og følelser som følge af den perfektionskultur, som hersker. Det bliver nemt at tro, at alle andre har et meget bedre liv, er meget mere populære, og ved, hvad de vil med deres liv. Usikkerhed om eget værd og hvad man skal stille op med sit liv, kan nemt skabe negative mønstre og en selvskabt virkelighed, som ikke er sand. Budskabet er, at det kan der gøres noget ved.

Bogen er målrettet den unge generation, der aldrig har været så bange for at fejle og træde forkert som nu, som aldrig har været mere ensomme, selvom der er adgang til hele verden. Forfatterens rejse til at få det bedre er beskrevet hudløst ærligt med en guide til ungdommen, som tager udgangspunkt i forfatterens egen barske historie og psykologiske teorier fortalt på en levende og let måde.

Maj Siercke, sygeplejerske, ph.d., fagredaktør, Sygeplejersken og Fag&Forskning

Vi skal inkludere alle

MARIE OXENBØLL COLLET
 Sygeplejerske, ph.d., Afdeling for Intensiv Behandling i Center for Kræft og Organsygdomme, Rigshospitalet.

Tekst **MICHAEL HOLBEK**

HVAD LÆSER DU LIGE NU?

'On Being Included - Racism and Diversity in Institutional Life' af Sara Ahmed.

HVORDAN HAR DEN INSPIRERET DIG?

Jeg er meget optaget af, hvordan vi involverer vores patienter og pårørende på en ordentlig måde. Et eksempel er den aktuelle diskussion om køn. Hvad er køn i dag? Er det en binær ting, og hvordan skal man tiltale mennesker? Et andet eksempel er etniske minoriteter. Sara Ahmads bog skærper mit fokus på, hvordan vi imødekommer og inkluderer alle mennesker på lige vilkår i hele vores sundhedsvæsen, og det synes jeg er rigtig spændende.

HVILKEN BOG BURDE ALLE SYGEPLEJERSKER LÆSE - OG HVORFOR?

Jeg vil anbefale 'Factfulness' af den afdøde svenske læge og professor af Hans Rosling. Bogen viser med tal og fakta, at verden slet ikke er så dårlig, som vi går rundt og tror. Vi tror, det står værre til, fordi vi er forankrede i det, vi engang har lært, og den viden har vi det med at referere ud fra. I de her evidensbaserede tider forstyrrede han mig på den fede måde i at prøve at være mere nysgerrig og gøre opmærksom på, at den viden, man har, kan være forældet.

HVILKEN BOG FIK DU ALDRIG LÆST HELT TIL ENDE?

'Kunsten at være alene' af Peter Elsass. Starten var rigtig god, men så gik det i ring med mange gentagelser, og jeg lagde den fra mig.

KORT NYT DIGITALT

Ulla Dyrlev, Torben Vangsted
RAMT AF TEENAGELIVET OG ALKOHOL
 Sundhedstv.dk 2022, 35 min.

'Ramt af teenagelivet' er en podcast til forældre, som ønsker at hjælpe deres barn gennem en svær tid.

I podcasten, som er produceret i samarbejde med Sundhedsstyrelsen og Helse, er der fokus på teenagere og alkoholvaner med udgangspunkt i far Robert på 45 år og hans datter Olivia på 17 år. De taler åbent og ærligt om, hvordan de håndterer alkohol derhjemme. Børne- og ungdomspsykolog Ulla Dyrlev og misbrugskonsulent Torben Vangsted giver gode råd.

SundhedsTV.dk producerer podcast og filmklip om forskellige emner inden for sundhed og sygdom i samarbejde med sundhedsfaglige eksperter.

Anna Ingrisch, Stefan Herman
DE UNGE MENNESKERS LIDELSER
 DR's nyhedspodcast 'Genstart', den 25. marts 2022, 23 min.

Podcasten handler om mistrivsel blandt de unge – der bliver mere stressede og ensomme for hvert år, der går.

"Man skal fortælle de unge mennesker, at det er ok at være gennemsnitlig, omgive dem med ubetinget kærlighed, men ubetinget kærlighed er også at favne det uperfekte, og man skal ikke fortælle, at de kan alt i verden, for det er jo en løgn. Hele den fortælling om, at de unge er så perfekte og unikke, ender ofte med at koste dyrt – fordi det dermed bliver alt for let at fejle. Der er brug for nogle voksne, der tør

vise vejen, en hånd i ryggen og ikke en bedende voksen."

Det er nogle af de budskaber, som Stefan Herman, rektor på Københavns professionshøjskole, har med udgangspunkt i bogen 'En Varm tid'.

Sundhedsstyrelsen
HJÆLP TIL TEENAGERAMTE FAMILIER
 TeenageForældre.dk

Sundhedsstyrelsen har i marts 2022 lanceret TeenageForældre.dk med gode råd til teenagernes forældre om trivsel, aftaler og grænser. Forældre har en stor betydning for deres teenagers sundhed og trivsel, og det er vigtigt, at forældre involverer sig. Teenageperioden kan være en turbulent tid, hvor de unge ofte søger efter at stå mere på egne ben, hvor det som forældre kan være udfordrende at bevare en tæt relation og dialog. På sitet kan man blive klogere på teenagernes sundhed og trivsel og finde konkrete værktøjer til en god relation og dialog om de emner, der fylder i teenagelivet, som f.eks. alkohol og brug af digitale medier.

INTERNETPSYKIATRIEN.DK

Mange kender ikke hjemmesiden

internetpsykiatrien.dk, som tilbyder gratis evidensbaseret behandling af let til moderat angst og depression online. Som sygeplejerske er det rart at kunne henvise patienter til effektiv behandling i eget hjem, som ikke kræver penge, henvisning eller ventetid.

Livsvilkår skal medtænkes i børneliv

Pernille Juhl
PÅ SPORET AF DET GODE BØRNELIV
 Frydenlund Academic
 256 sider – 349,95 kr.

Pernille Juhl er cand.pæd. i pædagogisk psykologi, ph.d. og lektor ved Roskilde Universitet.

'På sporet af det gode børneliv' er en redigeret udgave af Pernille Juhls ph.d. fra 2014, hvor hun igennem et år fulgte fem små børn, hvis børneliv vurderes at være udsat – eller i risiko for at blive det – i deres hverdagsliv. Bogens analyser er forankret i kritisk psykologi.

Går man efter direkte handleanvisninger til praksis, leder man forgæves. Pernille Juhl rejser derimod en række kritiske spørgsmål til den måde, som både opsporing og kategorisering af udsathed hos børn foretages på, og til de indsatser, som har til hensigt at forebygge og intervenere ift. udsathed. Som to andre forskere på børneområdet, Sine Grumløse og Anja Marschall, påpeger i deres bog 'Familie i medgang og modgang', er den gængse tilgang ensidigt individualistisk. Børns manglende trivsel tilskrives ofte problemer i familien. Familiens livsvilkår af mere strukturel art, såsom fattigdom, tages i ringe grad i betragtning såvel som påvirkningen fra de andre arenaer, som børn i deres komplekse dagligliv bevæger sig i.

Trives barnet ikke i daginstitutionen, spørger man: "Hvad foregår der i familien?" Det modsatte spørgsmål adresseres derimod sjældent. Pernille Juhl påpeger, at når problemforståelsen alene retter sig mod forældrene, fremfor mod deres livsbetingelser, vanskeliggør det samarbejdet mellem familien og de professionelle. Det samme gør sig gældende ift. den dobbeltrolle, professionelle ofte har i samarbejdet med familier i udsatte positioner, som både kontrolant og hjælper. Resultatet er, at familierne undlader at fortælle om de problemer, som de oplever i deres hverdagsliv med barnet.

Pernille Juhl sætter fingeren på et ømt punkt, som alle vi, der arbejder sammen med udsatte familier, kender så godt og særligt mærker, når samarbejdet enten ikke rykker eller støder på grund.

Hanne Lindhardt, sundhedsplejerske, MSA

Announce fra Novo Nordisk

APN'ER REDDER KOMPLEKSE LIV

Knap et år efter det første hold APN-sygeplejersker afsluttede kandidatuddannelsen i avanceret klinisk sygepleje, er de ved at finde deres plads i kommuner og på hospitaler.

Tekst **CHRISTINA SOMMER OG HELLE KOBBERUP LINDBERG** · Foto **NIKOLAI LINARES**

Én holder hånden under de mennesker, der ikke kan fungere i nutidens sundhedsvæsen. En anden arbejder på at forbedre det tværsektorielle samarbejde om borgere, der lever med midlertidigt eller permanent kateter. En tredje yder støtte, rådgivning og besøg hos komplekse borgere, hvor

sygeplejerskerne har brug for fornyet klinisk vurdering.

I juni 2021 kunne omkring 40 sygeplejersker som de første i Danmark skrive cand.cur. i avanceret klinisk sygepleje på visitkortet – i daglig tale APN-sygeplejerske (Advanced Practise Nursing). Og nu begynder mange af dem at finde deres

plads i kommuner og på hospitaler landet over.

Uddannelsesløft i kommunerne

APN-uddannelsen er blevet til i et samarbejde mellem otte kommuner, Dansk Sygeplejeråd og Aarhus Universitet. Og det kan mærkes, fortæller Annelise Norlyk,

Jeanette Tindorf Trolle (tv.) og Sara Nilsson (bagest) er fuldtids APN-studerende i Emdrup. Her har de simulationsundervisning og gør klar til inspektion, palpation og afskultation af hjertet – under vejledning af APN-sygeplejerske Margaret Florence Hunt (siddende). De færdigheder skal bl.a. bruges i helhedsvurderinger af borgere med komplekse problemstillinger.

at ældre skal have endnu mere specialiseret pleje og behandling i eget hjem.

Annelise Norlyk uddyber:

”APN’erne vil kunne lave helhedsvurdering af multisyge patienter og borgere mhp. at iværksætte intervention og pleje på et avanceret sygeplejefagligt niveau – i tæt samspil med andre faggrupper, især læger på hospitaler og i almen praksis.”

Når lægen mangler

Ovenstående kompetencer var medvirkende til, at sygeplejerske Line Sandlykke med fire års erfaring fra en akutmodtagelse og en urinvejskirurgisk afdeling søgte ind på uddannelsen i 2019.

”Jeg ønskede at få redskaber til at se årsagssammenhænge og tage kliniske beslutninger, især i akutte situationer. For lægerne er der ikke altid, når man har brug for dem,” fortæller Line Sandlykke, der nu er ansat som klinisk sygeplejespecialist på Urinvejs sygdomme på Herlev Gentofte Hospital (læs side 55).

Hun tilføjer:

”Uddannelsen giver så meget mening især ift. det nære sundhedsvæsen og de udfordringer, som især primær sektor står med. Her kan jeg som APN på hospitalet være det vigtige bindeled til kommunerne.”

APN’er redder liv

Aalborg Kommune var med til at starte uddannelsen og er en af de kommuner, hvor APN-sygeplejerskerne for alvor begynder at finde deres plads. Kommunen har fire ansat, og sygeplejefagchef i Ældre- og Handicapforvaltningen, Helen Kæstel, er imponeret.

”Ud fra dét, jeg har set indtil nu, kan jeg ganske enkelt sige, at APN-sygeplejerskerne redder liv – de langsomt døende liv, ikke de akutte. Det er borgere, der falder gennem sprækkerne, og som ellers ville være helt uden for vores rækkevidde. Det er kun APN-sygeplejerskerne, der kan få greb om den kompleksitet, og det skyldes udelukkende uddannelsen,” siger hun.

I Københavns Kommune er tre APN-sygeplejersker også så småt klar i hhv. det udkørende akutteam, center for rehabilitering og akutsygepleje samt hjemmesygeplejen. Til sommer bliver en fjerde ansat i kommunens center for diabetes.

”Det hele er lidt i sin vorden, men vi er meget optagede af, at uddannelsen ikke er en akademisering af sygeplejen. APN-sy-

geplejerskerne skal være tæt på borgerne. De ældre bliver dårligere, og vi skal passe på dem sammen med især almen praksis på en anden måde,” siger centerchef for HR og Uddannelse i Københavns Kommune Clea Hinrichsen. Hun tilføjer:

”Her kan APN-sygeplejerskerne f.eks. udvikle nye metoder til praksisnære forløb. Og de skal også afdække nye sygeplejerskeopgaver og -funktioner i det nære sundhedsvæsen. Det er højaktuelt i kølvandet på udspillet til den nye sundhedsreform og selvstændigt virksomhedsområde til sygeplejerskerne.”

Væk fra skrivebordet

I Esbjerg Kommune glæder chef for sygeplejen, Anni Kjærgaard Sørensen, sig også til sommer, hvor hun endelig får to APN-sygeplejersker i sin fold. Og de skal ikke sidde bag skrivebordet, understreger hun:

”Borgerne skal have gavn af deres øgede kompetencer. De vil f.eks. blive koblet på vores plejecentre og multisyge borgere i hjemmet. Men de vil få mere tid til at fordybe sig, og de vil alt andet lige have nogle andre kompetencer til at tænke helhed, end vores dygtige sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter har.”

Læs mere om APN-sygeplejersker på dsr.dk/apn

DET KAN APN-SYGEPLEJERSKER

APN-sygeplejersker uddannes til at arbejde med komplekse sygeplejeopgaver i et tæt samarbejde med læger som f.eks. at:

- udføre klinisk udredning
- udføre sygeplejefaglig udredning på avanceret niveau og iværksætte intervention inden for afgrænsede sygdomsgrupper
- udføre klinisk lederskab
- arbejde sundhedsfremmende og forebyggende
- udvikle praksis, herunder hensigtsmæssige arbejdsgange
- udvikle og arbejde på tværs af borgerforløb
- arbejde tværprofessionelt

Læs mere om uddannelsen på www.kandidat.au.dk/sygepleje

professor og uddannelsesleder, Institut for Folkesundhed, Sektion for Sygepleje på Aarhus Universitet.

”En tredjedel af de studerende kommer fra primær sektor. Det er markant flere, end vi ser på den anden linje (cand.cur. nursing science, red.). De kommer typisk med 5-8 års klinisk erfaring. De er superengagerede, videbegærlige og motiverede. Jeg er ikke i tvivl om, at APN-uddannelsen er med til at give et uddannelsesløft i kommunerne.”

Uddannelsen byder på fag som patofysiologi, multisygdom og polyfarmacy. Og der er f.eks. også moduler om forskningsmetoder og organisering og koordinering i det nære sundhedsvæsen, hvor APN’erne netop er tiltænkt en nøglerolle i takt med,

APN-SYGEPELEJERSKER ER DE SÅRBARES SIKKERHEDSNET

Med hænderne dybt begravet i praksis og fokus på samarbejde, vedholdenhed og solid faglighed. Sådan går APN-sygeplejerskerne i Aalborg til opgaven med at holde hånden under særligt sårbare borgere.

Tekst **HELLE LINDBERG** · Foto **CATHRINE ERTMANN**

Ann. Flemming. Lotte. Carl. Morten. Kaj. Sonja.

Hvert navn står skrevet på whiteboardet, der hænger på det lille kontor på Diskovej i Aalborg, hvor kommunens fire APN-sygeplejersker har sat hinanden stævne. Hvert navn repræsenterer en kompleks livssituation – en særligt sårbar borger, som er i overhængende fare for at falde ned mellem sundhedsvæsenets sprækker.

Hvert navn bliver triageret på klassisk vis. Rød, gul eller grøn. Hvem er der taget hånd om? Hvem kan vente? Hvem kalder på handling nu?

”Så er der Ivan. Han er ret relevant. Hvem kan tage ham?” spørger Sacha Methe Elbeck, da sygeplejerskerne når til det sidste navn på tavlen.

”Jeg vil gerne have ham,” siger Signe Skov.

”Har du plads til at tage én mere ind lige nu? Jeg synes, du har for travlt allerede,” siger Sacha Methe Elbeck.

”Det har jeg også,” svarer Signe Skov med et lille smil. Afslutningen på sætningen forbliver usagt, men den hænger alligevel i luften: ”Men jeg vil gerne have ham alligevel.”

Tæt på praksis

Travlt har de uden tvivl – Signe Skov, Sacha Methe Elbeck, Louise Helmer og Malene Bæk Jakobsen. Siden september 2021 har de som vaskeægte pionerer arbejdet hårdt på at udhugge og forme virksomhedsområdet for en helt ny type sygeplejerske i Aalborg Kommune.

Alle fire er nemlig blandt den gruppe af sygeplejersker, der som de første i Danmark har færdiggjort den nye kandidatuddannelse i avanceret klinisk sygepleje. Dermed har de været blandt det allerførste kuld af APN-sygeplejersker, der efterfølgende skulle ud at omsætte deres nyervervede viden til praksis.

Det har krævet en stor arbejdsindsats. Ikke mindst ift. at opbygge et tværfagligt

netværk, udvikle deres funktion både praktisk og teoretisk samt gøre omverdenen opmærksom på, at APN-sygeplejerskerne findes. Det fortæller Signe Skov, da vi kort efter morgens møde sidder i bilen på vej ud på borgerbesøg.

”Jeg oplever så småt, at der begynder at ringe klokker rundt omkring, når jeg fortæller, at jeg er APN-sygeplejerske. Men vi har også gjort rigtig meget ud af at være synlige og tæt på praksis. Det har været en prioritet for os siden første dag, også for mig personligt. Jeg råber ”APN” til nærmest alle, der gider lytte, fordi jeg synes, at det vi gør, er så enormt væsentligt,” siger hun.

Åbenhed for de opgivne

Og hvad er det så, APN-sygeplejerskerne i Aalborg gør? På fagsprog udfører de ”afgrænset klinisk udredning, diagnosticering og behandling af de mest komplekse borgere i det nære sundhedsvæsen.” Med deres egne ord er de en vigtig brik, der

indtil nu har manglet i et ulige puslespil, der for især udsatte borgere kan være svært at få til at gå op.

”Vi hjælper nogle ressourcetsvage borgere, som ikke kan fungere i et moderne sundhedsvæsen, hvor meget behandling er flyttet ud af hospitalet og ind i hjemmet. Deres sygdomsbilleder er ofte komplekse og gør, at de f.eks. ikke selv kommer afsted til lægen, ikke kan overskue deres vigtige aftaler eller ikke kan mestre deres eget liv,” fortæller Signe Skov.

Det er typisk multisyge borgere, der er i målgruppen. Ofte er symptombilledet uklart, og i mange tilfælde er der tale om stigmatiserede mennesker, der oplever at bliver mødt med forudindtagethed andre steder i sundhedsvæsenet, fortæller Signe Skov og tilføjer:

”Hvis du f.eks. har en lang historik med misbrug og indlæggelser, så har andre sundhedsprofessionelle måske lidt givet op på dig. Derfor gør vi som APN-sygeplejersker enormt meget ud af at møde alle borgerne med fuldstændig åbenhed.”

Smidighed ved afbud

Det er netop sådan en borger, vi efter planen skal ind at besøge, da Signe Skov parkerer bilen foran specialplejehjemmet Trækbanen.

Han er en multisyg, overmedicineret borger, der hele sit liv har haft et overforbrug af alkohol. Han har i den seneste tid haft et faldende funktionsniveau, har oplevet mange fald i hjemmet, været isoleret socialt og haft problemer med at spise nok.

Da vi kommer indenfor, får vi imidler-

tid at vide, at borgeren stadig sover – og at han i øvrigt allerede har aftalt med personalet på Trækbanen, at de må kigge ind til ham senere.

Det er godt nok til Signe Skov, som ved, at manden har det svært med ændrede aftaler. I stedet benytter hun lejligheden til at introducere sig selv for personalet. Sammen gennemgår de borgerens aktuelle situation og handleplanen for ham i den digitale borgerjournal CURA. De taler om de punkter, som Signe Skov skal følge op på, og bliver enige om, at der også skal afholdes et møde med egen læge.

”Vi er ikke specialister”

Netop samarbejdet med andre faggrupper og fagpersoner er et centralt element i APN-sygeplejerskernes funktion, fortæller Signe Skov:

↓ Størstedelen af APN-sygeplejerskernes arbejde foregår ude blandt borgerne. Her er det 82-årige Conni, der har fået besøg af Malene Bæk Jakobsen.

”Vi er ikke specialister, og det er ikke sådan, at vi kommer tromlende ind og fortæller alle andre, hvor skabet skal stå. Vi kommer med en klinisk kunnen, en faglighed og et overblik, som giver en anden vinkel på borgeren – men vi er også ydmyge ift. de andre faggruppers viden og sørger for at bringe alle ressourcer i spil, når vi skal arbejde sammen om borgeren.”

Ude blandt borgerne

Overblik, koordinering, tovholderi, planlægning. Det kan måske lyde som skrivebordssygepleje, men det er langt fra tilfældet. Tværtimod foregår størstedelen af APN-sygeplejerskernes daglige arbejde ude blandt borgerne. Der er hele tiden fart på, telefonen kimer konstant, og hvert opkald besvares prompte, for hvert eneste opkald er livsvigtigt.

”Hver gang telefonen ringer, er det en vigtig aftale, en læge eller en anden fagperson, vi har forsøgt at få fat på. Når der så pludselig er hul igennem, er det vigtigt, at vi griber muligheden,” forklarer Malene Bæk Jakobsen.

Komplekse liv kræver særlig faglighed

Vi er på vej for at besøge endnu en borger: 82-årige Conni, der har haft tre indlæggelser inden for kort tid. Hun er sær-

ligt sårbar over for endnu en indlæggelse – derfor skal Malene Bæk Jakobsen følge op på de aktuelle helhedsproblemer, faciliterer samarbejdet med alle professionelle og lave målrettede planer, som Conni selv er en vigtig medspiller i.

” Vi hjælper nogle resourcesvage borgere, som ikke kan fungere i et moderne sundhedsvæsen

APN-SYGEPLEJERSKE
SIGNE SKOV

Det kan virke simpelt – og det er det langt hen ad vejen også. Det er dog i høj grad APN-sygeplejerskernes særlige faglighed, der gør det muligt for dem at gå ind og identificere den enkelte borgers udfordringer. Det understreger Helen Kæstel, der er sygeplejerskernes nærmeste leder og sygeplejechef i Ældre- og Handicapforvaltningen i Aalborg Kommune:

”Det er APN-uddannelsen, der gør det.

Det ville ikke være nok, hvis hjemmesygeplejerskerne f.eks. bare fik mere tid til den enkelte borger. Det er komplekse liv, der har brug for hjælp – meget forskellig slags hjælp – og det kræver en helt særlig faglighed.”

Ros fra andre faggrupper

Det er da heller ikke kun deres leder eller APN-sygeplejerskerne selv, der kan se værdien i den særlige type sygepleje, de yder. Også andre fagpersoner i kommunen er begejstrede.

Jeanette Hermansen er social- og sundhedsassistent på Mou Plejecenter. Hun har arbejdet tæt sammen med APN-sygeplejerskerne i et komplekst forløb med en borger, hvor der var behov for en særlig indsats.

”Malene (Bæk Jakobsen *red.*) fik presset nogle tiltag og en behandling igennem, som vi ikke kunne have klaret selv. De er en uvurderlig hjælp, når vi netop står med de her særligt komplekse borgere, som ellers nemt ender med at blive kastebolde i systemet,” siger Jeanette Hermansen.

”Hvis det ikke var for APN-sygeplejerskerne, så ved jeg ikke, hvad der var blevet af den pågældende borger. Ham havde vi nok tabt på gulvet.” ●

DSR-FORMAND

APN-SYGEPLEJERSKERNE HAR HØJ VÆRDI

”Erfaringerne fra Aalborg Kommune med fire seje APN-sygeplejersker er ganske enkelt et fremragende eksempel på nytænkning og høj faglighed,” siger Dansk Sygeplejeråds formand Grete Christensen.

”Efter selv at have besøgt de fire sygeplejersker og hørt om den ledelsesmæssige tilgang til sygeplejen er jeg mere end nogensinde overbevist om, at det koordinerende, helheds-tænkende og systematiske arbejde, de udfører, har meget høj værdi for borgerne. De redder liv og forebygger unødvendig

sygdomsforværring gennem et skarpt fagligt blik på borgernes behov, sygdomsbillede og livssituation,” tilføjer hun.

Formanden opfordrer til, at andre kommuner tager ved lære af erfaringerne fra de kommuner, der er gået foran med at ansætte APN-sygeplejersker:

”APN-sygeplejerskerne viser, at vi kan gøre andet og mere, end vi allerede gør i dag. Det er nødvendigt at tænke i nye baner, hvis vi skal lykkes med visionen om at skabe et robust sundhedsvæsen, der hænger sammen.”

KATETERBRUGERE SKAL HAVE BEDRE FORLØB

Anlæggelse af kateter, kvinde

Line Sandlykke bruger sine kompetencer fra APN-uddannelsen til at forbedre det tværsektorielle samarbejde om kateterbrugere.

Tekst **CHRISTINA SOMMER** · Foto **NIKOLAI LINARES**

↑ Det nye undervisningsforløb består bl.a. af animerede film og bygger på nyeste viden og evidens, fortæller APN-sygeplejerske Line Sandlykke: "Det sikrer korrekt og ensartet praksis alle steder og er forhåbentlig med til at forbedre informations- og vidensdeling på tværs af de to sektorer."

For fire år siden stødte Line Sandlykke på problematikken for første gang i akutmodtagelsen på Svendborg Sygehus, hvor hun tit mødte borgere med midlertidigt eller permanent kateter.

"De blev ofte bragt ind i ambulance med store smerter. Mange blødte fra deres kateter, og jeg vidste ikke rigtig, hvad jeg skulle gøre," fortæller hun.

Men det er hun nu blevet meget klogere på. I 2019 fik hun job på Urinvejskirurgisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital, Skejby. September samme år begyndte hun på kandidatuddannelsen i avanceret klinisk sygepleje – APN-uddannelsen – på Aarhus Universitet.

Line Sandlykke læste APN på fuldtid, fik SU og tog sideløbende vagter på den urinvejskirurgiske afdeling.

Dårlig kommunikation udfordrer

Som nyslået APN-sygeplejerske i sommeren 2021 flyttede hun øst på og søgte job på Urologisk Ambulatorium på Herlev Gentofte Hospital. Men da ledelsen på Urinvejs sygdomme så, at hun var APN-sygeplejerske, blev hun tilbudt job som klinisk sygepleje-

specialist og projektleder i en nyoprettet enhed for specialiseret sygepleje i urinveje.

Enheden skal forbedre sygeplejen i patientforløb på tværs af hospital og kommuner. Og den første patientgruppe, som Line Sandlykke kigger på, er borgere med midlertidigt eller permanent kateter, da data viser, at akutmodtagelsen på Herlev Gentofte Hospital hvert år modtager 1.000 borgere med kateterproblemer.

"De kommer ind, får skiftet kateter og bliver så sendt hjem igen. Desværre uden vi rigtig ved, hvad der er sket i kommunen, ligesom kommunen kan have svært ved at gennemskue, hvad vi har gjort. Manglende kommunikation er en kæmpe udfordring"

Animation skal løfte kompetencer

Manglende viden og kompetencer hos især personalet i primær sektor er også en udfordring.

"Der kan gå måneder imellem, den enkelte sygeplejerske står med en kateterbruger. Så jeg har besøgt nogle kommuner for at se, hvordan det fungerer hos dem."

Herefter holdt Line Sandlykke en tvær-

sektoriel workshop, der gav en fælles forståelse for de udfordringer, der er i begge sektorer samt vigtige input til et uddannelsesforløb, som hun er ved at gøre færdig i samarbejde med virksomheden Visikon.

Forløbet består af undervisning gennem animerede undervisningsfilm om f.eks. nedre hygiejne i forbindelse med kateter. Filmene og visuelle stepguides er en del af den digitale løsning 'Mit Hjemmeforløb', som klinkeren hurtigt kan tilgå fra mobilen, hvis der opstår tvivl ude ved borgeren.

Vidensbank på vej

Forløbet er primært målrettet sygeplejersker og andet plejepersonale i kommunerne, men frem til sommer deltager et medicinsk og et kirurgisk sengeafsnit sammen med tre kommuner i et pilotprojekt.

Planen er at før- og eftermåle personalets viden og tryk ved pleje og håndtering af katetre samt indlæggelsestallet.

Line Sandlykke fortæller:

"Med tiden skal vi udvikle os til en vidensbank, personalet kan kontakte, og vi skal kunne rykke ud til hjemmebesøg hos de mest komplekse borgere." ●

POWER CARE

Oplev Norge

Fra kun **0,-** All inclusive

Som sygeplejerske- og jordemodervikar hos POWERCARE kan du komme til Norge med alt betalt – naturligvis med branchens bedste vilkår og løn oveni. Vi har vikariater i hele Norge og indenfor alle specialer. Hvis du har lyst til at kombinere spændende faglige udfordringer med store rejseoplevelser, så læs mere på www.powercare.dk/vikar-i-norge eller scan QR-koden.

BRUG DIT KAMERA

MEMBER OFFER

CAREER PLAN FOR STUDENTS

Career interview is also an offer to you as a nursing student.

Book if you are a member of both DSR and DSA and have 3 months back of your nursing education

dsr.dk/karrieresamtaler

MEMBER OFFER

INSPIRATION ON PODCAST

Listen to a series of nurses tell what has brought them to the job, and how a typical workday looks

dsr.dk/podcasts

Hvordan smager din fremtid?

Tag en uddannelse, der giver dig mulighed for at balancere mellem arbejdsliv og fritid. Kom og hør, hvordan CBS HD giver dig et solidt fundament til at forstå og drive enhver virksomhed eller organisation.

Læs mere på hd.cbs.dk/aabenthus

Navne

NY LEKTOR I BASAL PALLIATION

Et nyt lektorat i basal palliation skal fremme forskning på området mhp. at øge niveauet i behandlingen til gavn for patienter og pårørende. Når den resterende levetid måske er kort, kan rigtige indsatser og vigtige samtaler ikke gøres om eller udskydes, så der skal fokus på at løfte den basale palliative indsats i klinikken.

Holbæk Sygehus og Videncenter for Rehabilitering og Palliation, REHPA ved Syddansk Universitet, har i lektoratet ansat **Heidi Maria**

Bergenholtz, som er tiltrådt den 1. april.

Hun er optaget af, at mennesker med livstruende sygdom gennem basal palliation kan få den rette afslutning på livet. Ambitionen er at skabe ny viden gennem forskning, nye ph.d.-projekter og fokus på implementering og organisering på sygehuset.

Interesserede kan læse Heidi Bergenholtz' ph.d.-afhandling 'Palliative Care in the Hospital. A mixed-methods study of the general palliative Care in a hospital in Denmark'.

(jb)

LEDENDE OVERSYGEPLEJERSKE, MEDICINSKE SYGDOMME, HERLEV OG GENTOFTE HOSPITAL

Morten Hougaard er tiltrådt som ny ledende oversygeplejerske på Afdeling for Medicinske Sygdomme på Herlev og Gentofte Hospital den 1. april 2022.

Morten Hougaard har en lang sygeplejekarriere bag sig og ledelseserfaring fra både privat og offentlig sektor. Senest har han været ledende oversygeplejerske på Medicinsk Afdeling på Holbæk Sygehus med et ledelsesansvar for mere end 700 medarbejdere. Inden da var han ansat som funktionschef for Radiologisk Afdeling Næstved, Slagelse og Ringsted Sygehus, og før det virkede han som ledende oversygeplejerske på Mave-Tarm og Karkirurgisk Afdeling på Slagelse Sygehus. Han har desuden i en årrække været sygehusleder på Ærø Sygehus samt klinikchef på skadestuen.nu, Danmarks første private skadestue.

Morten Hougaard er uddannet sygeplejerske og har en MBA i virksomhedsledelse fra Middlesex University of London.

ÅRETS BORGERINDDRAGENDE INITIATIV 2022

Initiativet 'Livets Afslutning' på Hospitalsenhed Midt har vundet prisen for Årets Borgerinddragende Initiativ 2022.

Initiativet er udviklet i samarbejde med borgerne, og det letter dialogen mellem sygehus, kommune og almen praksis til gavn for patienter i palliativ behandling.

'Livets Afslutning' giver borgere i palliativ behandling ro til at dø på egne præmisser. Ved at inddrage patienter og pårørende tidligt i forløbet, hvor de kan forholde sig til f.eks. muligheder for behandling hjemme eller på hospitalet, opfordrer initiativet dem til at tage de nødvendige samtaler om liv og død. Initiativet giver desuden mulighed for, at patientens oplysninger kan overføres mellem hospital, kommune og almen praksis, så patientens ønsker kan blive til virkelighed på tværs af sundhedsvæsenet.

Vinderinitiativet beskrives som et succesfuldt samarbejde i Midtjylland mellem kommunerne Silkeborg, Skive og Viborg, flere alment praktiserende læger og Hospitalsenhed Midt i Region Midtjylland.

Udover æren består prisen af 10.000 kr. til forbedring af fysiske rammer.

NY 2. NÆSTFORKVINDE I KVINDERÅDET

2. næstformand i Dansk Sygeplejeråd, **Dorthe Boe Danbjørg**, er valgt som ny 2. næstforkvinde i Kvinderådet.

Hun er valgt for to år og vil ikke mindst bruge den nye post til at kæmpe for mere ligestilling ift. løn.

Kvinderådet blev stiftet i 1899 og er en paraplyorganisation for over 40 organisationer, der arbejder for at fremme kvinders rettigheder og vilkår med det formål at skabe ligestilling.

Foto SØREN SYVENSEN

DR. WARMING BASISCREME

– førstehjælpen til tør hud
og afsprittede hænder

Dr. Warming basiscreme er en blødgørende og fugtbevarende 92% fedtcreme. Velegnet som hudpleje ved børneeksem, psoriasis, meget tørre hænder og sprækkede hæle. Virker kløestillende.

Dr. Warming Basiscreme er dansk produceret, indeholder kun 4 ingredienser og er testet på hudafdelingen på Bispebjerg Hospital.

drwarming.dk

– produktinformation og forhandlerliste

Nordic Consumer Health, Danmark, info@consumerhealth.dk

Produceret i
Danmark
gennem mere
end 20 år

Jeg har daglig kontakt med rigtig mange patienter og afspritter derfor mine hænder ofte i løbet af dagen. Dr. Warming basiscremen er min faste ven hver dag på mit arbejde.

” Diane Uwase
mave/tarm kirurgisk sygeplejerske

Delta
Rengøring

Rengøring af lægeklinikker

Vi overholder Statens Serum Instituts anbefalede retningslinjer for rengøring i lægeklinikker.

Med høj faglighed er vores medarbejdere rustet til opgaven.

Ring eller skriv – vi er landsdækkende

Delta Rengøring
Teglvej 1
4990 Sakskøbing
Tlf. 4054 6546
delta@delta-rengoering.dk
www.delta-rengoering.dk

KØBENHAVNS
UNIVERSITET

Masteruddannelse med specialisering i Naturbaseret terapi og sundhedsfremme

Start september 2022

Vil du bruge naturen til at arbejde med omsorg og sundhedsfremme?

Naturen understøtter og fremmer det mentale, fysiske og sociale helbred og kan bruges i arbejdet med patientgrupperes behandling og rehabilitering. Med masteruddannelsen opnår du viden og kompetencer, der kvalificerer dig til at integrere naturen i dit professionelle virke.

Læs mere på www.landmaster.dk

Den palliative indsats

- En tværfaglig efteruddannelse
i Region Midtjylland 2022

Uddannelsen henvender sig til sundhedsprofessionelle i sundhedsvæsenets primære og sekundære sektor, som har en mellemlang videregående uddannelse, f.eks. sygeplejersker, ergo- og fysioterapeuter og socialrådgivere.

Uddannelsen begynder 24.08.2022
og afsluttes 15.12.2022.
Tilmeldingsfrist 23.06.2022.

Yderligere information og tilmelding til forløbet, se www.rm.plan2learn.dk –
Skriv "Palliativ" i søgefeltet.

Uddannelsen udbydes af Koncern HR, Center for Kompetenceudvikling, Region Midtjylland, Olof Palmes Allé 26, 8200 Aarhus N.

Kontakt

Klinisk sygeplejespecialist Helle
Nordestgaard Matthiesen – tlf. 7845
4990 / e-mail: helmat@rm.dk

regionmidtjylland **midt**

Marie Colding
Laursen
5. semester
VIA UC Viborg

Laura Ohmann Nielsen
2. Semester
UC Diakonissestiftelsen
SYDE21

Mette Marx
Christensen
6 semester
UCN Aalborg

Dina Helbo Bredal
4. semester
Via UC NET E20
Campus Viborg

Julie Bek
4. semester
UC Diakonissestiftelsen

Hun opfordrede os til at gå med en voksenble i nogle timer

Øvelse i sårpleje og anlæggelse af kateter bliver erstattet af et ændret syn på sygepleje gennem mødet med en engageret og dygtig klinisk vejleder på et plejehjem.

Da jeg som ny studerende skulle ud i min første praktik, havde jeg høje forventninger. De omhandlede primært, hvilke praktiske færdigheder jeg ville tilegne mig i løbet af praktikken, da mit syn på sygeplejefprofessionen på daværende tidspunkt overvejende havde det instrumentelle og praktiske for øje. Det viste sig dog, at jeg i løbet af praktikken, der foregik på et plejehjem, hverken fik lært at anlægge kateter eller pleje et sår, men med mig videre tog jeg noget helt andet: En ny indstilling til sygepleje, der i lige så høj grad handler om de menneskelige kompetencer som de praktiske.

Den nye indstilling var i høj grad inspireret af min kliniske vejleders tilgang til sygepleje, der først og fremmest handlede om vigtigheden af at se mennesket bag sygdom og alderdom. Den tilgang kom dagligt til udtryk i hendes arbejde med beboerne på plejehjemmet, hvilket var inspirerende for både mig og mine medstuderende.

Hverdagen på plejehjemmet var naturligvis travl pga. mange beboere med komplekse problemstillinger samt mange administrative opgaver. På trods af dette observerede jeg en sygeplejerske, som altid formåede at kommunikere i øjenhøjde med beboerne, og som kunne huske samtlige beboere og deres livshistorier, fordi der var tid til at lytte og lære dem at kende.

Døren til hendes kontor stod som regel åben, så både studerende, medarbejdere og beboere kunne kigge ind, men hun var sjældent at finde derinde, fordi hun deltog i dans, måltider eller personlig pleje til beboerne til trods for, at det ikke var hendes egentlige opgave. Hendes mission for plejehjemmet var, at beboerne fik gode oplevelser hver eneste dag, også selvom de demente beboere havde glemt dem igen, inden dagen var omme.

Hos en terminal beboer insistere hun på, at man skulle gå på

strømpefodder for at vise respekt og mindske unødigt larm og forstyrrelser i vedkommendes sidste timer af livet. Hun udfordrede sågar mig og mine medstuderende ved at opfordre os til at gå med en voksenble i nogle timer, for at vi bedre kunne sætte os ind i, hvordan det opleves for størstedelen af beboerne på plejehjemmet.

Undervejs i min praktik følte jeg af og til frustration over, at jeg ikke tilegnede mig praktiske færdigheder som f.eks. at anlægge et kateter. Jeg tilegnede mig imidlertid nogle vigtige værdier og en ny indsigt i sygepleje, som, jeg er overbevist om, er mindst lige så vigtige for, at jeg kan blive en god sygeplejerske.

Når jeg fremadrettet møder en beboer på et plejehjem, en borger i hjemmesygeplejen eller en patient på et hospital, vil jeg huske, at der bag sygdom først og fremmest er et menneske, som skal mødes med respekt. Og mon jeg ikke lærer at anlægge et kateter en anden gang? ●

RESOURCE® ULTRA FRUIT

– endelig en saftbaseret
ernæringsdrik med
EKSTRA MEGET PROTEIN

Resource® Ultra Fruit er en energirig og saftbaseret ernæringsdrik, som indeholder **75 % mere protein** end andre saftbaserede ernæringsdrikke på markedet. Et **læskende og velsmagende alternativ** til de mælkebaserede ernæringsdrikke, som samtidig er god og næringsrig væske istedet for vand, saft eller juice. Resource® Ultra Fruit indeholder **100 % valleprotein** og er **fedtfri**.

For sundhedsfagligt personale

Resource® Ultra Fruit er en fødevarer til særlige medicinske formål og skal anvendes under lægelig overvågning. Til ernæringsbehandling af patienter med sygdomsrelateret underernæring eller i ernæringsmæssig risiko.

www.nestlehealthscience.dk

Fag & Forskning
Sygeplejersken

OVERGANGSALDEREN
Mere end biologi

HARGEVEJE IND TIL DEN ODDI SAMTALE
HORMONER KAN HJÆLPE, MEN IKKE ALLE KVINDER HAR BRUG FOR BEHANDLING
HAV OVERGANGSALDEREN I BAGHOVEDET
BEHANDLINGSMULIGHEDER OG ODDI VÅNER

MYFRASE: Nigist-kædet, Hinge forebærdig, Kette til forebyggelse
PEER REVIEWED: Gennemgået, indgået i en videnskabelig proces for at sikre kvaliteten af artiklen
FARLIGT LØJER: Psykisk fravær, ændrede den diagnostiske søjle
PÅ SPIDSEN: Pålidelighed, Sygeplejersker og deres rolle i patientens behandling

OVERGANGSALDEREN er en livsfase, som alle kvinder skal igennem.

Den er behæftet med sejlivede myter og kulturelle tabuer.

Læs Trialogen 'Overgangsalderen er mere end biologi' i Fag&Forskning nr. 1/2022, som følger dette nummer af Sygeplejersken

SVAR PÅ

TESTEN

SIDE 44

1: A, 2: B, 3: C, 4: A
5: C, 6: A & B, 7: B, 8: A

JOB

Se alle stillinger
www.job.dsr.dk

Praktiske oplysninger til annoncører

Deadline kl. 9:00 for indtastning af KURSER/MØDER/MEDDELELSER på www.dsr.dk under Information til annoncører

Nr 6 — 2022 29. april 2022
Nr 7 — 2022 20. maj 2022
Nr 8 — 2022 10. juni 2022

Vejledning ved indtastning af kurser/møder/meddelelser, kontakt redaktionen, Henrik Boesen, på tlf. 4695 4189, hbo@dsr.dk

Rådgivning og vejledning vedr. opsætning af annoncer
Media-Partners ApS · Alhøjvej 2, Stilling · 8660 Skanderborg
Tlf. 2967 1446 · Mail: marianne@media-partners.dk
www.media-partners.dk · Her kan du også rekvirere medieinformation

Indleveringsfrister for STILLINGSANNONCER til de kommende numre

Nr 6 — 2021 6. maj 2022
Nr 7 — 2021 25. maj 2022
Nr 8 — 2021 17. juni 2022

Sidste frist for indlevering af materiale er kl. 10:00 hos Media-Partners ApS

Udgivelsesdatoer

Nr 6 — 2022 23.-27. maj 2022
Nr 7 — 2022 15.-21. juni 2022
Nr 8 — 2022 4.-7. juli 2022

NETANNONCER

Gå ind på <http://job.dsr.dk/> og indtast Quick-nummeret, så kommer du direkte ind til netannoncen, hvor du kan læse meget mere om stillingen. Netannoncer kan indtastes hele døgnet.

Quicknr. **331094752** **Sundhedsplejen**
Gladsaxe Kommune
Sygeplejersker
Ansøgningsfrist 6. maj 2022

Quicknr. **331090813** **Rehabiliteringscenter for muskelsvind**
Høje-Taastrup, Storkøbenhavn
Sygeplejerske m. terapeutisk-/samtaleerfaring
Ansøgningsfrist 29. maj 2022

SENIORSAMMENSLUTNINGEN

Medlemmer, der er fyldt 55 år, er velkomne til Seniorsammenslutningens arrangementer

HOVEDSTADEN

Forårsudflugt til Ekkodalen

Kom med på en forårsudflugt til Ekkodalen, nyd en stor tartelet og derefter en guidet tur i Ekkodalen med Birgitte Borgen Müller Marcussen på Klippely - vi skal ikke ud på lang vandre-tur. Birgitte er født og opvokset i Ekkodalen.

Tid og sted:

19. maj 2022 kl. 12:00 - 16:30
Ekkodalshuset, Café Genlyd,
Ekkodalsvejen 5,
3720 Aakirkeby

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Kreds Hovedstaden, Bornholm

Tilmelding:

Senest 16. maj 2022 til Lis Andersen på tlf. 3091 6246, mail: lis.a.andersen@live.dk eller Jytte Kure på tlf. 3170 2938, mail: jytekure@gmail.com

Pris:

100 kr.

Yderligere oplysninger:

Ved evt. transportproblemer gives besked ved tilmelding til Lis eller Jytte.

SJÆLLAND

Seniorsygeplejersker i Roskilde Sommerudflugt

Vi begynder med en rundvisning på Holmegaard Glasværks Museum. Derefter kører vi til Gissfeldt, hvor vi skal have frokost, kaffe og nyde naturen.

Tid og sted:

8. juni 2022 kl. 08:30 - 17:00
Vi mødes på parkeringspladsen ved Kongrescentret på Møllehusvej.

Arrangør:

Kontaktudvalget
Seniorsygeplejersker Roskilde

Tilmelding:

Senest 20. maj 2022 til Lene Tronholm tlf. 2091 0902, mail: lenenronholm@live.dk

Pris:

275 kr. Gæster 350 kr.
Indbetales på reg. og kontonr. 1551 0010351170

Besøg på Reventlow-Museet Pederstrup

Rundvisning på museet og kaffe og kringler i cafeen. Vi slutter af med en walk and talk i parken.

Tid og sted:

9. juni 2022 kl. 13:00 - 16:00
Pederstrupvej 124, 4943 Torrig

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Storstrømmen

Tilmelding:

Senest 1. juni 2022 til Gurli på tlf. 2115 2954, mail: gurli@live.no eller til Ilse på tlf. 3068 2516, mail: monk.eskilstrup@post.tele.dk

Pris:

120 kr. for medlemmer.
Indbetales på reg. og kontonr. 0400 4025735183

Sommertur til Kvæsthuset og Amalienborgmuseet

Vi kører i bus fra Holbæk kl. 08:45 og Sorø kl. 09:15. Ankomst kl. 10:45 til Kvæsthuset med rundvisning og frokost, hvor Grete Christensen vil møde os. Kl. 13:15 er vi på Amalienborgmuseet og ser på Dronningens smykkeskrin. Vi kører hjemad ca. kl. 15:15.

Tid og sted:

13. juni 2022 kl. 08:45 - 17:00
Besøg i Kvæsthuset og på
Amalienborg museet

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Kreds
Vestsjælland

Tilmelding:

Senest 30. maj 2022 til Ilse
Johansson på tlf. 5554 8300
eller til Birgit Jørgensen på
tlf. 2238 0249.

Pris:

250 kr. inkl. bus, frokost og
entré

Yderligere oplysninger:

Max 30 deltagere. Nærmere in-
formation om opsamlingssteder
oplyses ved tilmelding.
Turen er kun for sygeplejersker,
som er medlem af seniorsam-
menslutningen.

MIDTJYLLAND**Sommerudflugt 2022**

Turen går til dejlige Samsø. Vi
sejler fra Hou til Samsø, hvor vi
skal rundt på øen på en guidet
bustur. Måske er vi heldige at
møde én af øens sygeplejersker
undervejs?

Frokosten venter på os ved
Besser Forsamlingshus.

Tid og sted:

2. juni 2022 kl. 09:00 - 17:00
Se mere omkring busopsam-
lingssteder på hjemmesiden.

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Kreds
Midtjylland - SYD

Tilmelding:

Senest den 17. maj 2022. Du er
tilmeldt, når du har betalt på
MobilePay nr. 3060XA. Husk at
skriv dit medlemsnr. samt op-
samlingssted i kommentarfeltet.

Pris:

350 kr. der inkluderer bus, færge
tur/retur, guide og frokost.
Drikkevarer for egen regning.

Yderligere oplysninger:

Spørgsmål kan stilles til Kamma
Kloppenborg på mail:
kammakloppenborg@gmail.com

Sommerudflugt til Mariager

Vi starter med bustur til Hobro
og sejler med "Svanen" til
Mariager. På sejlturen spiser
vi frokost. Derefter besøg på
Saltcentret. Turen slutter med
Besøg ved den historiske klo-
sterkirke.

Tid og sted:

8. juni 2022 kl. 09:00 - 18:30

Se afgang- og hjemkomst sted
samt tider på hjemmesiden.

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Kreds
Midtjylland - Nord

Tilmelding:

Senest 26. maj 2022 til Marie
Søe Knudsen på mail:
marie@soe-knudsen.dk eller tlf.
2945 0033 eller til Karen H.
Jakobsen på mail:
kahojakobsen@gmail.com
eller tlf. 2170 1484.

Pris:

200 kr. betales ved tilmelding
til reg. og kontonr. 7730
0001765960.

**Sommerudflugt - turen går
til Mols**

Program for turen: Besøgscent-
er Kalø, Karlsrudden, Møllerup
Gods, General Rye-Skansens,
Slettehage Fyr og Fuglsø-
centret. Derefter 2 retters menu
hos Karens Køkken på Vingården
Åkærsgård. Undervejs serveres
kaffe i bussen.

Tid og sted:

24. maj 2022 kl. 08:30 - 17:00
Afgang kl. 08:30 fra Aarhus
Musikhus. Hjemkomst ca. kl.
17:00.

Arrangør:

Seniorsammenslutningen - ØST

Tilmelding:

Senest 11. maj 2022 til Lis Jensen
på tlf. 2398 1009. Husk navn,
medlems nr. samt fødselsdag
og år ved SMS.

Pris:

100 kr. betales ved tilmelding
og 100 kr. kontant på dagen.

SYDDANMARK**Sommerudflugt 9. juni 2022
i Syd**

I år går turen til Marsktrønet
nær Skærbæk, videre til
Klægagergård i Ballum, hvor
der serveres frokost inkl. en
øl/vand/vin og kaffe med
hjemmebag. Derefter bustur i
området med guide. Kaffe og
rundstykker på udturen. Turen
forventes afsluttet kl. 18:00.

Tid og sted:

9. juni 2022 kl. 08:30 - 18:00

Arrangør:

Kontaktudvalget Seniorsam-
menslutningen i Syd

Tilmelding:

Senest 25. maj 2022 til Lillian
på mail: lilliankolmos@yahoo.dk
eller tlf. 2295 9838.

Oplys mail eller tlf. samt påstig-
ningssted

Pris:

325 kr. medlem. 425 kr. ikke-
medlem. Indbetales på reg. og
kontonr. 2720 9024722330,
husk navn. Hvis du vil med op
i Marsktrønet, oplys det ved
tilmeldingen og indbetalt 70 kr.
mere. Der er på nuværende
tidspunkt ingen elevator.

Yderligere oplysninger:

Afgangstider kl. 08:30 SFS hal-
len på Borgmester Andersens
Vej 100, Sønderborg. Kl. 09:00
Rødekro samkørsels plads.
Kl. 09:15 OK tanken, samkørsels
plads, Hammelev.

Sommerudflugt til Jernalderen

Sommerudflugten går til Jern-
alderlandsbyen ved Vingsted,
hvor der er kaffe/te/rundstyk-
ke. Senere frokost i Jelling, hvor
vi ser Jellingsten og omgivelser.

Tid og sted:

19. maj 2022: Afgang kl. 08:00
fra Kolding v. Rutebilstation.
Kl. 08:30 fra Fredericia v. DSR's
bagindgang Vejlevej 121.
Fra Vejle kl. 09:00 v. rutebilsta-
tionen. Hjemkomst ca. 17:00.

Arrangør:

Seniorsammenslutningen
Trekanten

Tilmelding:

Senest 12. maj 2022 til Jenny
Malberg på tlf. 3123 7433, mail:
jenny.e.malberg@gmail.com

Pris:

250 kr. medlemmer. 300 kr. for
ledsager uden medlemskab
Yderligere oplysninger:
www.dsr.dk/senior/lokalt-i-
kredsene/senior-i-syddanmark

**Invitation sommerudflugt til
Horsens Statsfængsel**

Turen går til Statsfængslet i
Horsens til en guidet tur og
lidt tid på egen hånd. Bemærk:
Der er mange trapper på turen
rundt på fængselsmuseet. Entré
og rundvisning er inkl. i prisen.

Tid og sted:

21. juni 2022 kl. 08:00 - 17:15
Horsens Statsfængsel,
Fussingsvej 8, 8700 Horsens

Arrangør:

Kontaktudvalget Seniorsam-
menslutningen Esbjerg

Tilmelding:

Senest 11. maj 2022 til Tove
Brinck på mail: tovebrinck@
hotmail.com, tlf. 2927 2374 eller
Nina Jacobsen på tlf. 3032 4337.

Pris:

350 kr. pr. deltager. Det er
vigtigt, at vi er så mange
som muligt, hvis turen skal gen-
nemføres. Indbetaling på reg.
og kontonr. 1551 4450481926
eller MobilePay nr. 568360
(husk deltagernavn i tekst til
modtager).

Yderligere oplysninger:

Afgang kl. 08:00 fra Museums-
pladsen i Esbjerg og
hjemkomst ca. kl. 17:15. Der
serveres kaffe og rundstyk-
ker i bussen. Senere to-retters
menu. Kaffe med kage for egen
regning.

KURSER**Temaeftermiddag - at være
sygeplejerske under en
pandemi**

Oplæg om sygeplejersken som
"helt" i sundhedsvæsenet og
om moralsk stress og omsorgs-
træthed under pandemien.
Deltag i systematisk etisk reflek-
sion ved bordene om oplevede
etiske problemstillinger fra
hverdagen.

Tid og sted:

20. maj 2022 kl. 13:00 - 16:00
Kvæsthuset, Sankt Annæ Plads 30,
1250 København K

Arrangør:

Sygeplejeetisk Råd

Tilmelding:

1. maj 2022 til ser@dsr.dk -
men hør om der er flere ledige
pladser

Pris:

Gratis for medlemmer af DSR

Yderligere oplysninger:

Læs programmet på Sygepleje-
etisk Råds hjemmeside under
"Nyheder"

KREDSMØDER**HOVEDSTADEN****Har du stor arbejdsmængde
og tidspres?**

Vejledningen fra Arbejdstilsynet
om stor arbejdsmængde og
tidspres bliver gennemgået.
I får input til at forbedre jeres
forhold omkring stor arbejds-
mængde og tidspres.

Tid og sted:

9. juni 2022 kl. 09:00 - 15:30
DSR Kreds Hovedstaden,

Frederiksborggade 15, 4. sal,
1360 København K

Arrangør:

DSR, Kreds Hovedstaden

Tilmelding:

www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

MEDDELELSER

Fællesfonden til sygeplejersker (legat 1610)

Formål: At yde støtte til:

1. økonomisk trængende sygeplejersker
2. sygeplejersker til ferie-, studie- eller rekreationsophold
3. videreuddannelse

Find fondens fulde formål og ansøgningsskema på dsr.dk/legater. Ansøgningsperiode: 3.-23. maj 2022.

Medlemmer, der ikke har modtaget midler fra DSRs fonde inden for de sidste 2 år, opfordres til at søge. Alle ansøgere modtager svar ca. 4 uger efter ansøgningsfristens udløb.

FERIEANNONCER

Alle annoncer skal indtastes via DSRs hjemmeside, www.dsr.dk/annoncering. Vælg "Ferieannoncer" under "Annoncer i fagbladet Sygeplejersken".

Annoncerne må maksimalt indeholde 40 ord.

Priserne for medlemmer er kr. 700,- ekskl. moms, ikke-medlemmer kr. 995,- ekskl. moms.

**ITALIEN
HOS HANNE**

Charmierende familiehotel med hyggelige ferielejligheder eller værelser med køleskab, kaffe/thé hjørne, i RIMINI ved Adriaterhavets skønne sandstrand.

Eller nær TOSCANA naturskønt landhus med pejsestue, køkken, 3 værelser, 2 badeværelser, 2 haver. Udlejes året rundt på ugebasis.

www.hotel-dalia.it
Hanne Astrup
+39 335 8239863
hanne@hotel-dalia.it

**LEJLIGHED I BERLIN
PRENZLAUER BERG**

Lejlighed i Berlin, Prenzlauer Berg. Hyggelig 2 værelses lejlighed med altan, plads til 4 pers. udlejes.

Beliggende i et skønt kvarter med mange cafeer og butikker.

Se billeder, priser m.m. på vores hjemmeside: <http://sites.google.com/site/berlinprenzlauerberg/> eller ring på tlf. 2567 1484

**VILLA MED HAVUDSIGT
I SKØNNE KALKAN I
TYRKIET**

Villa med havudsigt i skønne Kalkan ved Tyrkiets Middelhavskyst. Arkitekttegnet villa beliggende på bjergskråning i olivenlund med udsigt over middelhavet. Der er egen swimmingpool og egen have. Villaen er med tagterrasse på 150 kvm. Villaen rummer plads til 8 personer.

Se billeder, priser m.m. på vores hjemmeside: www.villakaya.dk Eller ring på 2567 1484

**TILBRING FERIE I
FYRPASSERENS VILLA
I SKAGEN**

Tilbring ferien i Fyrpasserens Villa i Skagen. Smukt renoveret hus med 2 separate lejligheder. Kan også lejes samlet. Centralt beliggende tæt på Det hvide Fyr. 300 m. til stranden.

Se billeder, priser m.m. på vores hjemmeside www.fyrpasserens-villa.dk eller ring på tlf. 6178 1041 eller 4042 7853.

**Hent
hjælp til
karrieren**

Savner du
inspiration til
karrieremulig-
heder, hjælp til
jobsøgningen
eller gode ideer
til kompeten-
ceudvikling?

Læs mere på
[www.dsr.dk/
karriere](http://www.dsr.dk/karriere)

UNIKT AT ARBEJDE PÅ ET MUSEUM

Fortalt til **Laura Elisabeth Lind**
Foto **Michael Drost-Hansen**

HEIDI STENTOFT, 52 år.
Nyt job: December 2021, Dansk Sygeplejehistorisk Museum i Kolding, hvor hun formidler sygeplejehistorie, sikrer fagligheden og udvikler nye udstillinger. Museet er en del af Dansk Sygeplejeråd.

Kom fra: 2½ år som underviser på Social- og Sundhedsskolen i Fredericia. Før det bl.a. 10 år i hjemmeplejen i Fredericia Kommune.

umsgæster. Det er et vigtigt område, da det kan være med til at præge de kommende sundhedsprofessionelles forståelse for og tilgang til pleje og omsorg. Den største drivkraft ift. at søge jobbet handlede også om lysten til at fortælle sygeplejehistorien. Det er spændende og skønt at se studerende og andre gæster få en bedre forståelse for historien, hvor vi står nu, og hvor vi måske er på vej hen.

Og det er os alle, der kan lære af historien. Jeg har f.eks. lige haft en gruppe pensionister, og de var hurtigt enige om, at det er godt, behandlingen er blevet bedre med årene. Men samtidig kunne de også nikke genkendende til, hvordan man engang havde mere øje for æstetikken, f.eks. når man fik serveret mad på hospitalet. Det blev serveret i pænt porcelæn. Nu er effektiviteten i fokus. Det giver overvejelser om, hvor vi vil hen.

“Den her stilling har været slået op to gange. Første gang kunne jeg mærke, at den virkelig satte nogle tanker i gang. Jeg tænkte: Hold da op et spændende sted! Men jeg var ved at skrive speciale og færdiggøre min master i sundhedsantropologi, så et jobskifte passede ikke så godt ind i mit liv på det tidspunkt. Jeg var så heldig, at stillingen blev slået op igen. Det var helt vildt. For i mellemtiden havde jeg tænkt meget på den, og jeg kunne mærke, at det hele var blevet endnu mere interessant og relevant for mig nu, hvor jeg var blevet færdig med min master. Det var som om, at det var *meant to be*.

Jeg er med til at formidle historien om sygeplejen bl.a. ved at holde oplæg for sygeplejestuderende, sosu-elever og andre museumsgæster.

SAVNER DU INSPIRATION TIL KARRIEREN?

Hent råd og vejledning om karriere og jobsøgning på dsr.dk. Som medlem kan du booke tid til personlig sparring om jobsøgning, efter- og videreuddannelse eller karrieremuligheder.

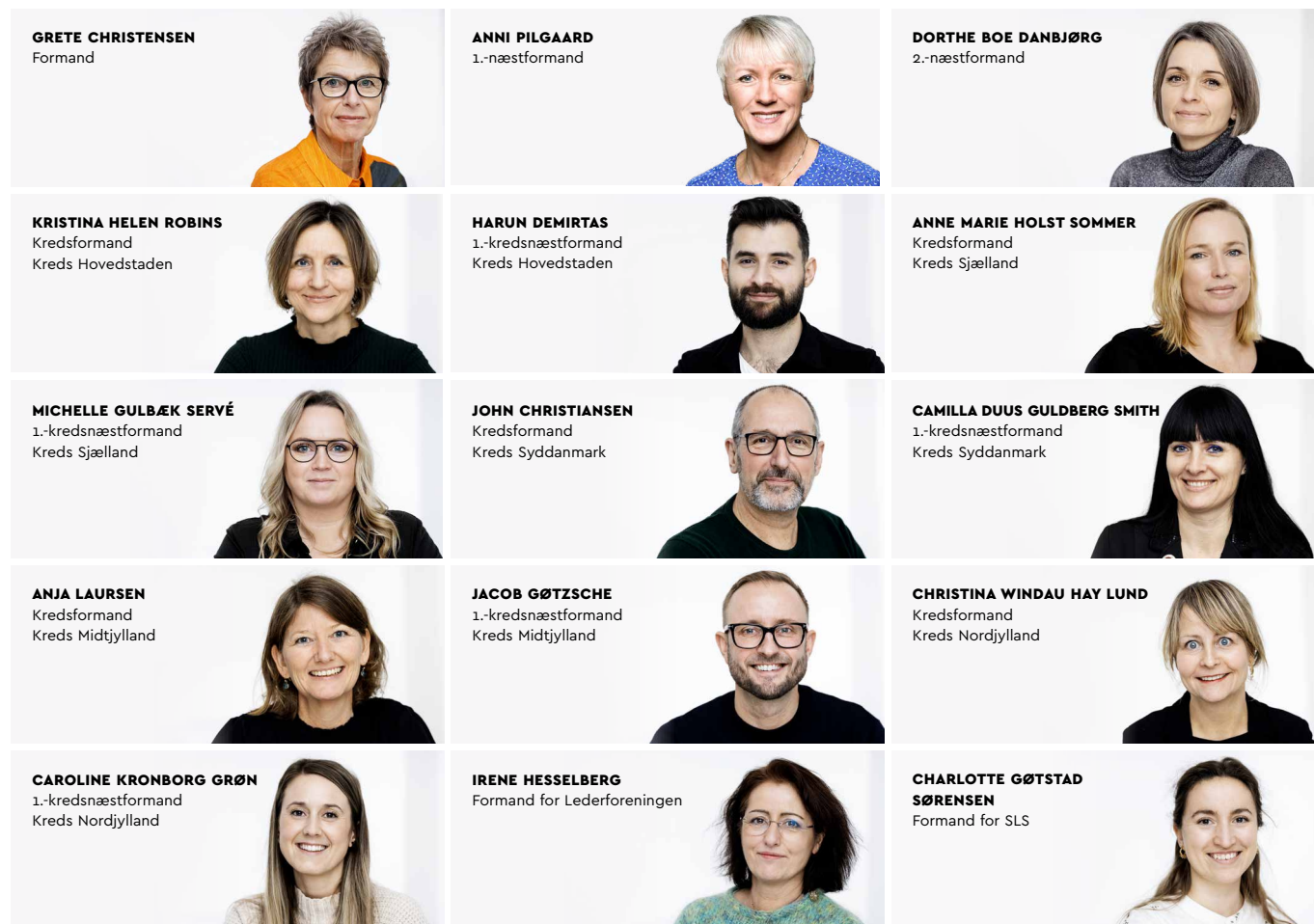
Læs mere på dsr.dk/job-og-karriere

Mit arbejde handler også om at sikre sygeplejefagligheden på museet og udvikle udstillinger og digitale tilbud. Jeg er lige nu i gang med at finde billeder og genstande frem til den næste særudstilling, som vi regner med, skal åbne i august eller september.

I jobbet trækker jeg både på min undervisnings erfaring, og det jeg lærte, da jeg læste sundhedsantropologi – og på min sygeplejefaglighed. Jeg kan godt lide, at jeg får mulighed for at bruge min akademiske uddannelse, og jeg kunne godt tænke mig at lave en udstilling, hvor vi sammenligner den danske måde at yde sygepleje på med andre kulturer.

Før jeg startede med at undervise, var jeg i hjemmesygeplejen, og da jeg søgte stillingen, har jeg da også overvejet det her med at komme længere og længere væk fra patientkontakten. Men jeg er nu et sted i mit liv, hvor den her stilling passer perfekt til mig – selvom jeg da aldrig havde troet, at jeg skulle arbejde på et museum. Men det er bare et super spændende job. Der er vist kun 6-7 lignende museer i verden, og det er det eneste af slagsen i Danmark. Det er ret unikt at arbejde som sygeplejerske på et museum.”

DANSK SYGEPLEJERÅDS HOVEDBESTYRELSE

DANSK SYGEPLEJERÅD CENTRALT

Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 3315 1555
Fax: 3315 2455
www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Man - tors 9.00 - 16.00
Fre 9.00 - 15.00

**Lederforeningen
Dansk Sygeplejeråd**
Sekretariatschef
Jonna Søegaard
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 4695 3900
www.dsr.dk/lederforeningen
lederforeningen@dsr.dk

**Sygeplejestuderendes
Landssammenslutning**
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 4695 4234
www.dsr.dk/sls
sls@dsr.dk

Sygeplejeetisk Råd
Formand
Anne Bendix Andersen
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
www.sygeplejeetiskraad.dk

KREDS HOVEDSTADEN

Kredschef
Luisa Gorgone

Frederiksborggade 15, 4.
1360 København K
Telefon: 7021 1662
Fax: 7021 1663
www.dsr.dk/hovedstaden
hovedstaden@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Man, tirs, tors, fre
9.00 - 14.00
Ons 13.00 - 16.00

Lokalkontor
Store Torv 11, 1.
3700 Rønne
Telefon: 7021 1662
Fax: 5695 3812

Åbningstid
Man 12.00 - 15.00
Tirs 9.00 - 12.00
Tors 12.00 - 16.00
Se også dsr.dk/bornholm

Hjemmesiden indeholder
individuelle kontaktoplysninger på kredsens
medarbejdere og for-
mandskab.

KREDS SJÆLLAND

Kredschef
Mads Hylgaard

Møllevej 15
4140 Borup
Telefon: 7021 1664
Fax: 7021 1665
www.dsr.dk/sjaelland
sjaelland@dsr.dk

Åbnings- og telefontider
Telefontid
Man, ons 9.00 - 14.00
Tirs, tors 13.00 - 16.00
Fre 9.00 - 13.00

Fremmøde
Man, tirs, ons 8.30 - 15.30
Tors 12.00 - 16.00
Fre 9.00 - 13.00

KREDS SYDDANMARK

Kredschef
Puk-Maria Holmgaard

Vejlevej 121, 2.
7000 Fredericia
Telefon: 7021 1668
www.dsr.dk/syddanmark
syddanmark@dsr.dk

Telefontider
Man, tirs, ons, fre
8.30 - 13.00
Tors 13.00 - 16.00

KREDS MIDTJYLLAND

Kredschef
Lotte Niebur

Marienlystvej 14, Virklund
8600 Silkeborg
Telefon: 4695 4600
www.dsr.dk/midtjylland
midtjylland@dsr.dk

Telefontider
Man, tirs, tors
10.00 - 15.00
Ons 13.00 - 15.00
Fre 10.00 - 12.30

Lokale kontorer
Stationsvej 8a
7500 Holstebro
Åbent efter forudgående
aftale.

EcoPark
Bautavej 1A
8210 Aarhus V
Åbent efter forudgående
aftale.

KREDS NORDJYLLAND

Kredschef
Iben Gravesen

Sofiendalsvej 3
9200 Aalborg SV
Telefon: 4695 4850
Fax: 9634 1426
www.dsr.dk/nordjylland
nordjylland@dsr.dk

Kontorets åbningstider
Man - ons 9.00 - 15.00
Tors 13.00 - 16.00
Fre 09.00 - 12.00

Ukraine, DR Congo eller Afghanistan
– uanset hvor flygtningene, du møder i dit arbejde,
kommer fra, er vores gratis hotline åben.

Få sparring og rådgivning om udsatte flygtninge

Tlf. 33 73 53 39

Ring mandag-fredag
klokken 9-16

udsatte@drc.ngo

Send spørgsmål og få
grundige svar via e-mail

DRC.ngo/integration

Bliv opdateret med ny viden
og hent aktuelle materialer

Center for Udsatte Flygtninge er DRC Dansk Flygtningehjælps videnscenter om integration og rehabilitering.

